

Kerken bij hare tuchttoefening met deze valsche praktijk in aanraking. Het komt daarom uwe Commissie voor, dat het om al deze redenen wel terdege op den weg der Kerken ligt, en ook noodig is, de Hooge Overheid op dezen grooten misstand opmerkzaam te maken en haar te verzoeken deze ergernis uit onze rechtspraktijk weg te nemen. Ook in het Rapport in zake Echtscheiding wordt terecht op het bedenkelijke van zulk een praktijk gewezen, en hoe zij de Kerken moet nopen „om toezicht te houden, dat langs dezen weg geen naar Goddelijk recht ongeoorloofde echtscheiding wordt verkregen”. De wijze, waarop de Hooge Overheid dit kwaad zal stuiten, kan dan door U, met den Kerkeraad van Middelburg, gevoegelijk aan haar zelf worden overgelaten.

Evenzeer meent uwe Commissie, dat op verschillende wijze moet worden geoordeeld over de voorstellen, die op het Agendum voorkomen als L 18, 19—21 en 22 en zouden kunnen worden gerangschikt onder de tweede groep.

De Classis Harderwijk heeft zich in 1921 gewend tot de Particuliere Synode van Zutphen met een voorstel om de Hooge Overheid te verzoeken bij de Commissie voor de grondwetsherziening er op aan te dringen om de benaming „Kerkgenootschappen”, die niet strookt met het Gereformeerd Kerkrecht, door een andere en betere te vervangen en bij een eventueele losmaking van den finantieelen band tusschen den Staat en de Kerken ook, op wat we kort zouden kunnen noemen, de opvatting en de rechten der Gereformeerde Kerken te wijzen. De Particuliere Synode betuigde met de strekking van dit voorstel der Classis Harderwijk haar instemming en besloot zich te wenden tot de eerstvolgende Generale Synode. Intusschen is, gelijk daaraan ook de toelichting van de Particuliere Synode van Arnhem herinnert, de stand van zaken ten opzichte van de grondwetsherziening geheel veranderd. Zelfs afgezien van de beoordeeling van hetgeen de Classis Harderwijk wenscht, zou de Hooge Overheid niet meer in de gelegenheid zijn aan een dergelijk verzoek te voldoen. Wat de Synode van Arnhem dan ook eigenlijk bedoelt met de mededeeling van het een en ander is uwe Commissie niet recht duidelijk. Volgens de toelichting schijnt zij als een bloote kennisgeving bedoeld te zijn, wat uw Commissie dan ook voorstelt maar voor kennisgeving aan te nemen.

Anders staat het met punt L 19, 20 en 21 van het Agendum, de voorstellen van de Particuliere Synodes van Drenthe, Overijssel en Noord-Brabant en Limburg ten aanzien van het ambtelijk bezoek van wege onze Kerken aan gevangenen, leden onzer Kerken en dergelijke verpleegden in Rijkswerkinrichtingen.

Dat gevangenen — en ten deele zal dit ook wel opgaan voor verpleegden in een Rijkswerkinrichting — die, gelijk ieder weet die persoonlijk wel met hen in aanraking kwam, en om de omstandigheden, waarin zij verkeerden, en om het leven of de misdaad, die achter hen ligt, juist zoo in het bijzonder een met hun levensrichting overeenstemmende geestelijke leiding noodig hebben, van de gelegenheid daartoe zouden zijn uitgesloten, acht ook uwe Commissie een onduelbaar onrecht, zoowel tegenover deze gevangenen zelf, wier straf daardoor niet weinig wordt verzwaaard, als tegenover onze Kerken, die juist tegenover zulke ongelukkige leden haar roeping dubbel zullen hebben te gevoelen. Bezwaar tegen het toestaan van zulk een ambtelijk bezoek, dat dan, om doel te treffen, gelijk ook de Synode van Noord-Brabant en Limburg wenscht, wel buiten tegenwoordigheid van derden zal moeten plaats vinden, schijnt er ook volgens ministerieel schrijven niet te bestaan. Het is ook niet bekend, dat het verleenen van zulk een verlof, waar het werd toegestaan, ooit eenigen redelijken grond van beklag heeft opgeleverd. Het is alleen niet wel te verdedigen, dat de Kerken in het vervullen van zulk een ernstige roeping van de momenteele welwillendheid van regenten of officieren van justitie zouden afhankelijk blijven. Reeds werd door de Generale Synode van Leeuwarden Deputaten voor de correspondentie met de Hooge Overheid opgedragen „met heenwijzing naar het grondwettig recht der gevangenen en het recht en de roeping der Kerken tot geestelijke verzorging harer gevangen leden”, „opnieuw en ten spoedigste” bij den Minister van Justitie op spoedige wijziging van de in het Rapport besprokene gevangenisreglementen aan te dringen. Hoewel de Minister van Justitie in zijn antwoord aan deze Deputaten verzekerd had, dat dit onderwerp bij hem meermalen een punt van zeer nauwgezette overweging had uitgemaakt, en hij zou trachten maatregelen te treffen waardoor aan den wensch der Kerken werd voldaan, schijnt het verzoek der Deputaten toch nog niet de begeerde uitwerking gehad te hebben, zoodat het wel noodig schijnt te zijn voor de Kerken, bij de Hooge Overheid op een bevredigende algemeene regeling aan te dringen.

Eveneens komt het uwe Commissie voor de Synode gewenscht voor, te voldoen aan het verzoek van de Particuliere Synode van Gelderland om zich te wenden tot de Hooge Overheid, ter verkrijging van rechtspersoonlijkheid van de Gerefor-

meerde en de Javaansche Christelijke Kerken in Indië. Het schijnt ook uwe Commissie een wel niet houdbare toestand toe, dat onze Kerken in Indië om in rechten op te treden zich als „vereenigingen” moeten aandienen, wat zij niet zijn, of gebruik moeten maken van hulpmiddelen als „Vereenigingen: de kerkelijke Kas”. Te meer schijnt het uwe Commissie wel raadzaam, dat de Kerken gezamenlijk met hun verzoek het gewicht van haar autoriteit in de schaal leggen, waar pogingen langs anderen weg in deze richting gedaan, tot heden nog niet met den gewenschten uitslag zijn bekroond.

Ten slotte blijft nog over punt L 25 van het Agendum, het voorstel van den Raad der Gereformeerde Kerk te Harmelen om aan de Hooge Overheid te verzoeken „om in 1924 den zomertijd niet in te voeren”, waarbij dan gevoegd kan worden het schrijven van Br LUKAS BERKEPEIS te Zuidlaren, die zich zelfs door den zomertijd „geestelijk bezwaard” gevoelt en nu vraagt „of wij den tijd der zon niet eens weder kunnen houden voor Gods eeredienst”.

Bij den eersten oogopslag zou bij het voorstel van den Kerkeraad van Harmelen de vraag kunnen rijzen, of we hier wel te doen hebben met zulke „kerkelijke zaken”, als alleen naar Art. XXX K.O. op kerkelijke samenkomsten zullen behandeld worden. De band, die met het kerkelijk leven verbindt, door de bepaling van het uur der godsdienstoefeningen, is althans hier uiterst ij, waar iedere Kerk in de bepaling van den tijd daartoe volkomen vrijheid gelaten wordt. Misschien dat hier of daar in een Kerk of een Kerkeraad de invoering van den dusgenaamden zomertijd wel eens aanleiding tot verschil, misschien zelfs van eenig geschil, heeft gegeven. Van een „twistappel”, welken deze regeling van den tijd in „ons kerkelijk leven” zou hebben geworpen, is echter uwe Commissie niets bekend. Zelfs vreest ze, bij het verschil van belangen, dat hierbij in het spel is, en de heftigheid, waarmede deze belangen wel eens worden bepleit, dat dan eerst recht een twistappel in ons kerkelijk leven zou worden geworpen, wanneer de Synode aan den wensch van den Kerkeraad van Harmelen voldeed.

Tot geruststelling van het gemoed van Br L. BERKEPEIS en van hen, die met hem van gelijk gevoelen zijn, zou kunnen worden opgemerkt, dat bij de invoering van den dusgenaamden zomertijd toch kwalijk kan worden geacht „wetten en inzettingen Gods te zijn verlaten”, waar ook bij zulk een zomertijd de uren naar de zon worden berekend, en Genesis 1 : 14 ongerept blijft; de berekening van de uren naar de zon slechts een berekening bij benadering is, en ook in verschillende streken wisselt; en onder Israël de uren niet naar den hoogsten stand der zon in den middag, maar naar den zeer verschillenden opgang en ondergang der zon werden bepaald. De regeling van den tijd van den Kerkedienst behoort overigens niet tot de bevoegdheid der Generale Synode, maar der plaatselijke Kerken.

Saamvattend zou uwe Commissie U nu in overweging geven: (volgt in art. 197).

Dr W. A. VAN ES, *Rapporteur.*

BIJLAGE LXV.
Art. 198.

VERSLAG van den toestand der Theologische School van
„De Gereformeerde Kerken in Nederland”.

*Aan de Generale Synode van „De Gereformeerde Kerken in Nederland”,
vergaderd te Utrecht 21 Aug. 1923 e. v. d.*

Deputaten-Curatoren van de Theologische School voornoemd hebben de eer aan de Generale Synode het volgende verslag aan te bieden van den toestand der School sinds de Synode van Leeuwarden 1920 tot op heden.

Curatorium.

Curatorium. In het College van Curatoren hadden drie mutaties plaats. Voor Curator Ds J. D. VAN DER MUNNIK werd na zijn emeritaats-verklaring en vertrek uit Friesland door de Particuliere Synode van Friesland (noordel. gedeelte) in Juni 1922 benoemd Dr W. A. VAN ES, predikant te Leeuwarden. Ds J. D. VAN DER MUNNIK was 16 jaar achtereen Curator. Voor Curator Ds H. G. de JONGE werd na zijn emeritaats-verklaring en vertrek uit Zuid-Holland door de Particuliere Synode van Zuid-Holland (zuidel. gedeelte) in Juni 1923 benoemd Ds C. B. BAVINCK van Rotterdam. Ds H. C. DE JONGE was 13 jaar achtereen Curator. En voor Curator

Ds W. BOSCH werd na zijn emeritaats-verklaring en vertrek uit Noord-Brabant en Limburg in Juni 1923 benoemd Ds J. VAN DER LUIS te Genderen. Ds W. BOSCH was 19 jaar achtereen Curator.

Het Curatorium zal in dankbaar aandenken houden wat deze drie Broeders met veel toewijding voor de School gedaan hebben.

Vergaderingen. Driemaal hield het Curatorium zijn gewone Jaarvergadering en één buitengewone voor de verbouwing 29 Aug. 1920 te Leeuwarden.

Hoogleraren. In den kring der vijf dienstdoende Hoogleraren had geen verandering plaats. Zij mochten door Gods goedheid geregeld hun arbeid verrichten. Ook de Oud-Hoogleraar Prof. L. LINDEBOOM bleef voor zijn hoogen leeftijd nog gezond en frisch. Den 9den December 1920 werd het Rectoraat door Prof. Dr J. RIDDERBOS overgedragen aan Prof. Dr T. HOEKSTRA, na een rede over den Messias-Koning in Jesaja's profetie. Den 7den December 1921 trad Prof. Dr T. HOEKSTRA als Rector af, na een rede over: „Homiletiek en Psychologie”, en werd het Rectoraat overgedragen aan Prof. Dr S. GREYDANUS, die het den 6den Dec. 1922 overdroeg aan Prof. Dr H. BOUWMAN, na een rede over „Hoofddoel en gedachtengang van Lucas' Evangelieverhaal”.

Collegebezoek. Curatoren bezochten steeds met voldoening in elken cursus de Colleges en woonden examina bij. Telken jare werd in October bij de Hooge Regeering en in Februari bij Burgemeester en Wethouders der gemeente Kampen een beredeneerd verslag van den toestand der School ingediend.

Lectoraat. De lector Dr J. J. ESSER bleef aan de Propædeutici onderwijs geven in de Grieksche en Latijnsche Taal en Letterkunde; Prof. Dr J. RIDDERBOS in het Hebreeuwsch en Prof. Dr T. HOEKSTRA in de Rhetorica.

Op verzoek van het Curatorium in zijn vergadering van 5 Juli 1921 diende het College van Hoogleraren in de jongste Juli-vergadering een redactie-wijziging in van art. 5 in de in 1907 vastgestelde regeling van het Lectoraat. Deze wijziging werd door het Curatorium aangenomen, zoodat art. 5 voortaan luidt: „Ook neemt de Lector deel aan de vaststelling van de onderwerpen en aan de beoordeeling van de eventueel door de Propædeutici op de krans te houden opstellen.” In de onlangs verschenen „Handelingen der Curatoren” wordt in art. 19 de Regeling van het Lectoraat in haar geheel gevonden.

Studenten. In den cursus 1920/'21 bedroeg het getal studenten 63; dat in den loop van den cursus met 10 verminderde. In dien van 1921/'22 steeg het getal tot 72, dat met 5 verminderde. En in dien van 1922/'23 tot 92, dat tot 82 daalde bij het einde van den cursus. Tot candidaat in de Theologie werden in den cursus 1920/'21 7, in dien van 1921/'22 3 en in dien van 1922/'23 10 bevorderd. Gedrag en ijver der studenten was goed. Tuchtmaatregelen behoeften niet te worden toegepast. Eén student A. KARSEMEIJER ontviel, na langdurige krankheid, in Dec. 1921 door den dood aan de School.

Examina. Het College van Hoogleraren deelde in de Curatoren-vergadering van Juli 1922 mede, dat het in zijn voornemen lag, aan het Curatorium voor te stellen, de eischen van het Admissie-examen in overeenstemming te brengen met het eind-examen A van het Gymnasium, zoodat dat geregeld is bij Koninklijk besluit van 26 Mei 1922, Staatsblad 387; voorts de eischen van het Propædeutisch examen te wijzigen door niet meer Archæologie (land- en volkenkunde) en Nederlandsch te examineeren, maar hierin tentamen af te nemen, en in plaats van in het klassieke Grieksch en Latijn te examineeren in het kerkelijke Grieksch en Latijn, en daarmede in verband de Series Lectionum te wijzigen; eindelijk, het Candidaats-examen niet meer in 2 gedeelten af te nemen, aangezien dit naar het oordeel van het College van Hoogleraren gedrukt wordt door het bezwaar, dat de studenten zich in hun studie niet vrij kunnen bewegen, en de tijd te veel voor examenstudie in lageren zin wordt besteed.

In December 1922 diende het College van Hoogleraren daaromtrent bepaalde voorstellen in. Deze werden in de jongste Juli-vergadering van Curatoren na eenige wijziging aangenomen.

Het Curatorium heeft de eer aan uwe vergadering deze Regeling van het Admissie-, Propædeutisch en Candidaats-examen, die als Bijlage A hierbij gaat, ter goedkeuring aan te bieden.

Schoolgebouw en Gymnasium. Besloot de Synode van Leeuwarden op voorstel van Curatoren, dat een uitkeering van f 25000,— uit de Schoolkas aan de Nat. Vereen. voor Geref. Voorbereidend Hooger Onderwijs zou geschieden, bij vertrek van haar Gymnasium uit het Schoolgebouw, — aan dit besluit heeft het Curatorium uitvoering kunnen geven. 15 September 1922 heeft het Gymnasium het Schoolgebouw verlaten om zijn intrek te nemen in het gebouw van het vroeger Stedelijk Gymnasium, door de gemeente Kampen in huur aan de Nat. Vereen.

Vergaderingen.

Hoogleraren.

Collegebezoek.

Lectoraat.

Studenten.

Examina.

Bijlage A.

Schoolgebouw en
Gymnasium.

afgestaan. Den 16den September 1922 is het bedrag van f 25000.— aan voornoemde Vereeniging uitgekeerd, waarmede het contract van 1 Jan. 1908 tusschen School en Gymnasium, alsook alle latere overeenkomst en afspraak desbetreffend tusschen de School en de Nat. Vereen. ten eenenmale vervallen zijn.

Verbouwing.

Verbouwing. Machtigde de Synode van Rotterdam het Curatorium tot het doen verbouwen van het oudste gedeelte der School, aan de prudentie der Curatoren overlatend, in overleg met het College van Hooggeleerden, de vaststelling der plannen en den tijd en de wijze van uitvoering, — eerst 2 jaar later benoemde het Curatorium in zijn Juli-vergadering van 1919 een Bouw-Commissie, waarin Ds B. VAN SCHELVEN Voorzitter was, die na eenigen tijd, met het oog op zijn leeftijd, zich liever de plaats van zijn secundus Ds J. D. VAN DER MUNNIK zag aangewezen, waaraan voldaan werd. De Commissie benoemde uit haar midden Ds J. D. VAN DER MUNNIK tot Voorzitter, Prof. Dr T. HOEKSTRA tot Secretaris en Ds A. M. DONNER tot Penningmeester, die met de andere leden der Bouw-Commissie Prof. Dr H. BOUWMAN en de Brs F. GUNNINK Bzn en J. H. KOK den aangevangen arbeid voortzetten.

In de Buitengewone vergadering van Curatoren 29 Augustus 1920 te Leeuwarden werd uit een drietal ontwerpen van verbouwing een voorloopige keuze gedaan, waarvan de kosten door den door het Curatorium benoemden Architect, den heer C. DE GEUS te Amsterdam, werden geraamd op circa f 150.000.— In de Juli-vergadering 1921 werd naast de Bouw-Commissie een Finantieele Commissie benoemd, met opdracht zich met een circulaire tot de Kerken te wenden tot het houden van een collecte en tot het vragen van giften. Een en andermaal wendde zij zich tot de Kerken met niet ongewenscht gevolg. In de jongste vergadering van Curatoren bood de Bouw-Commissie door haar Secretaris Prof. Dr T. HOEKSTRA een verslag aan van hare werkzaamheden, in zijn geheel opgenomen in de jongst-verschenen „Handelingen”. Aangezien grooter terrein noodzakelijk bleek, werd nog een perceel aangekocht. De aanbesteding van het in Maart j.l. vastgestelde plan had 16 Mei l.l. plaats. De bouw werd gegund aan den laagsten inschrijver voor de som van f 125.890.— Ook wordt in diezelfde „Handelingen” gevonden een verslag van den Penningmeester Ds A. M. DONNER. Van 9 Aug. 1921 tot 26 Juni 1923 is aan collecten ontvangen f 80827.25 en aan giften f 1895.97. Deze giften zijn deels nagiften op gehouden collecten, deels van particulieren, direct gezonden of in kerkzakjes gevonden. Nog niet alle Kerken voldeden aan het vriendelijk verzoek om een collecte. Nog ongeveer 113 Kerken, de Buiten-Kerken niet medegerekend, bleven in die 2 jaar achterwege. Van 4 à 5 Kerken kwam het bericht in, dat haar finantieele toestand niet toeliet voor de verbouwing te collecteeren.

Kan het niet waarschijnlijk worden geacht, hoe wenschelijk ook, dat de verbouwings- en installatiekosten, die totaal anderhalve ton zullen bedragen, geheel uit collecten en giften bestreden zullen worden, toch mag vertrouwd, dat de Kerken die nog niet gecollecteerd hebben, dit nog in den loop van dit jaar zullen doen, en dat er ook nog wel Kerken zullen zijn, die ons nog met een 2e collecte zullen verblijden, gelijk reeds 55 Kerken gedaan hebben; 3 Kerken zelfs met een 3e collecte, waarvoor het Curatorium ook te dezer plaatse hartelijk dankzegt.

Aan het einde der jongst-verschenen „Handelingen” vindt men als Bijlage IV een lijst van alle Kerken, classicaal ingedeeld, alsook de lijst der giften, waaruit men kan zien, welke Kerken en tot welk bedrag en hoeveel maal, en welke Kerken nog niet hebben gecollecteerd, en wat als nagiften op gehouden collecten en voorts van Broeders en Zusters is ingekomen.

Finantiën.

Finantiën. De afgelopen periode stond in het teeken van groote uitzetting der uitgaven. Terwijl de gewone uitgaven in 1919/'20 bedroegen f 46440.98⁵, kwamen zij, vooral als gevolg van het besluit der Synode van Leeuwarden inzake de Honoraria, in 1920 op f 64968.29, om daarna, bizonder in verband met de overdracht van de exploitatie van *De Bazuin* in 1921/'22 en 1922/'23, weder iets terug te loopen, en wel tot onderscheidenlijk f 61640.60⁵ en f 61042.12. Daarbij voegde zich in 1922/'23 een uitkeering van f 25000.— aan de Nat. Vereen. ter zake van het verlaten van het gebouw der School.

Door een zeer verrassende toeneming aan inkomsten mocht het echter gelukken om de stijging der uitgaven het hoofd te bieden. Te noemen is in dit verband vooral de inkomst aan collecten, die van f 34624. 76⁵ in 1919/'20 tot f 51670.64 in 1922/'23 opliep. Blijkt zich dit bij uitstek hooge peil der inkomsten te kunnen handhaven, dan mag worden vertrouwd, dat ondanks de nog verdere stijging der uitgaven, die met name uithoofde van de verbouwing is te verwachten, het finantieel evenwicht zal kunnen worden bewaard. Treedt echter eenige teruggang in — en de vrees daarvoor is bij de zoo sterke afhankelijkheid van de inkomsten van één enkelen zoo buitengewoon gestegen post, allerminst denkbeeldig — dan zou

ook de School de gevolgen gaan ondervinden van het feit, dat in tijden van hoogconjunctuur als ten tijde van de vorige Synode werden beleefd, wel eens besluiten zijn genomen, die al te veel aan den oogenblikkelijken toestand waren geörienteerd.

Pensioenbepalingen. Het beroep, door een der gepensioneerden gedaan op het besluit der vorige Synode, waarbij de Kerken werden opgewekt de pensioenen in evenredigheid te brengen met de tegenwoordige traktementen, en op grond waarvan deze oordeelde aanspraak te hebben op een naar de nieuwe honoraria der Hoogleeraren berekend pensioen, bracht voor het Curatorium aan het licht, welke draagkracht aan het besluit der vorige Synode in zake de honoraria toekwam met betrekking tot de pensioenen.

Pensioenbepalingen.

Onder den aanvankelijken indruk, dat de consequenties der nieuwe honoraria-regeling voor de pensioenen bezwaarlijk konden worden aanvaard, benoemde het Curatorium een Commissie om deze zaak nader te bezien. Deze Commissie bestond aanvankelijk uit de Brs Curator Ds A. DE GEUS, Prof. Dr J. RIDDERBOS en Mr Dr J. DONNER. In plaats van Prof. Dr J. RIDDERBOS werd later benoemd Curator Dr K. DIJK.

De conclusie der Commissie was, dat inderdaad de bestaande Pensioen-bepalingen op de nieuwe honoraria niet klopten. Een pensioen op 65-jarigen leeftijd van f 6750.— voor een Hoogleeraar en bijna van f 4000.— voor een alleenstaande weduwe werd bezwaarlijk te verdedigen geacht.

De Commissie onderwierp daarom aan het oordeel van Curatoren een wijziging der regeling, die wat betreft de emeriti-Hoogleeraren in hoofdzaak de strekking had, met behoud ongeveer van de bestaande bepalingen, een maximum van f 4500.— te stellen. Voor het weduwen- en weezenspensioen waren de voorstellen der Commissie van wat verdere beteekenis. Geoordeeld werd n.l., dat in de bestaande bepalingen het verschil tusschen de weduwe met en zonder kinderen te gering moest worden geacht, zoodat met de verlaging van het pensioen van de weduwe zelve van $\frac{3}{7}$ der wedde tot $\frac{4}{15}$ niet gepaard moest gaan een evenredige verlaging van het ter zake aan eventueele kinderen uitgekeerde pensioen, doch integendeel daarvan een verhooging in plaats van $\frac{3}{40}$ voor het eerste en $\frac{1}{40}$ voor elk volgend kind, $\frac{1}{15}$ voor elk kind in overweging moest worden genomen. Ook wenschte de Commissie voor pensioen niet, zooals thans geschiedt, de kinderen tot hun 19e jaar, doch tot hun meerderjarigheid te doen medetellen.

Wat de thans reeds gepensioneerden betreft oordeelde de Commissie, dat, voor zooveel als te hunnen aanzien een verhooging der pensioenen naar evenredigheid der nieuwe honoraria ware te bewerkstelligen, in elk geval daarbij de pensioenbepalingen, zooals die door de Commissie gewijzigd werden voorgesteld, zouden moeten worden gevolgd.

Overeenkomstig laatst bedoeld voorstel werden door het Curatorium de pensioenen der gepensioneerden nader vastgesteld. Wat de wijziging der pensioenbepalingen betrof, over deze werd, zooals mede door de Commissie werd aanbevolen, het oordeel van Hoogleeraren gevraagd. Hoogleeraren meenden echter in een bespreking der wijzigingsvoorstellen niet te moeten treden. Naar hun oordeel mocht worden aangenomen, dat de Synode van Leeuwarden bij de vaststelling der nieuwe honoraria bewustelijk de geldende pensioen-bepalingen had gehandhaafd, en ontviel daarmede, naar Hoogleeraren meenden, aan de ontworpen wijziging de grondslag. Tegenover de nadere opmerking, dat de Commissie haar uitgangspunt niet had genomen in een vermeende bedoeling der Synode, doch in de omstandigheid, dat objectief beschouwd de pensioenbepalingen niet op de nieuwe honoraria klopten, handhaafden Hoogleeraren hun standpunt, zoodat een uitspraak hunnerzijds over de vraag, of inderdaad de consequentie der nieuwe honoraria-regeling voor de pensioenen redelijk mocht worden geacht, niet werd verkregen.

Curatoren hebben evenwel gemeend deze zaak niet te mogen laten rusten en hunnerzijds wordt dan ook aan de Synode aangeboden een ontwerp tot wijziging der pensioenbepalingen, zooals die door meergenoemde Commissie is ontworpen, waarbij Curatoren nog het volgende aantekenen.

Volgens de geldende pensioenbepalingen zijn wijzigingen in die bepalingen voor de tegenwoordige Hoogleeraren niet dan met hun instemming van kracht. Niet ondenkbaar schijnt het Curatoren, dat Hoogleeraren met het oog op de omstandigheid, dat door de voorgestelde wijziging aan hen uitzichten worden ontnomen, welke zij, hoe dan ook, hebben gehad, van meening zullen blijken, dat te hunnen aanzien wel iets verder mag worden gegaan, dan volgens de wijziging in het vervolg in het algemeen zal gelden.

Curatoren verbinden daarom aan hun voorstel het voorbehoud, dat voor de

tegenwoordige Hoogleraren, indien zij daarvan hun instemming met de wijziging afhankelijk zullen blijken te stellen, de bepalingen in zooverre gunstiger zullen kunnen luiden, als 1e te hunnen aanzien het maximum in plaats van f 4500.— f 5000.— zal zijn; 2e het weduwenpensioen in plaats van op $\frac{4}{15}$ op $\frac{3}{10}$ van het laatstelijk genoten honorarium zal worden gesteld, en voor eventueele kinderen niet voor ieder kind met $\frac{1}{15}$, doch voor het eerste kind met $\frac{1}{10}$ en voor de volgende kinderen met $\frac{1}{15}$ zal verhoogd worden.

Onder deze reserve hebben Curatoren alzoo de eer uwe vergadering de wijziging der pensioenbepalingen aan te bieden, die als Bijlage B hierbij gaat.

**Bijlage B.
Pensioenfonds.**

Pensioenfonds. Het Pensioenfonds bestond op 1 Juli 1923 uit f 19000.— in obligatiën en f 2976.73 in belegging op de Nutsspaarbank te Kampen. Aan pensioenen werd uitgekeerd in 1920/'21 en in 1921/'22 telkens f 6450.88 en in 1922/'23 f 7830.35⁵. De stortingen van de Hoogleraren en den Lector werden in het fonds bijgeschreven. Den Penningmeester van het Pensioenfonds, den heer F. GUNNINK Bzn te Kampen, zij ook hier dank gezegd voor zijn gewaardeerden arbeid.

Studiefonds.

Studiefonds. In gevolge verzoek van Curatoren werd door het College van Hoogleraren in de jongste Juli-vergadering een concept-wijziging overgelegd van het Reglement van het Studiefonds der Theologische School, dat door het Curatorium ongewijzigd werd aangenomen en in zijn geheel is opgenomen in de Handelingen van Curatoren van dit jaar. Het Studiefonds verleende aan onderscheidene studenten hulp. In 1920/'21 tot een bedrag van f 5350.—; in 1921/'22 f 5900.—; en in 1922/'23 f 7137.50. Het kapitaal bedraagt thans nog f 14000.— nominaal.

Schooldag.

De Penningmeester Prof. Dr A. G. HONIG ontvange ook hier met het College van Hoogleraren hartelijk dank.

Schooldag. De belangstelling in den telken jare in Juni gehouden Schooldag was groot. Uitvoerige verslagen werden hiervan gegeven in *De Bazuin*. Ter bestrijding der kosten werd in 1921 en 1922 telkens f 150.— en in 1923 f 300 uit de Schoolkas toegestaan. Indien volgend jaar de opening van het vernieuwde Schoolgebouw zal kunnen samenvallen met het houden van den Schooldag, zal de Commissie voor den Schooldag voor die aangelegenheid in overleg treden met het Moderamen van het Curatorium. Der Commissie, bestaande uit de Hoogleraren Dr H. BOUWMAN en Dr J. RIDDERBOS, Curator Ds P. BOS, Ds J. KOK, sec. Dr K. DIJK worde voor haar arbeid ook hier dank gezegd.

„De Bazuin”.

De Bazuin. Dit blad heeft zijn 71e jaar niet zonder veel moeite bereikt. Hoewel voor zijn inhoud zeer goede zorg werd gedragen door Hoofdredacteur en Medewerkers, kon evenwel niet verhinderd worden, dat zijn kalenderjaar 1920 eindigde met een nadeelig saldo van f 3616.29⁸. Doch hierop volgden 2 jaren, waarin de uitgave van *De Bazuin* zonder eenige kosten voor de School plaats had. De heer H. DIEMER, Directeur der drukkerij „Libertas” te Rotterdam, bood aan, de exploitatie geheel voor eigen rekening te nemen, in de hoop, dat met het maken van een krachtige propaganda de inkomsten en de uitgaven weder in vrij gunstig evenwicht zouden komen. Doch schoon geen kosten door hem gespaard werden, zag hij zich toch in zijn verwachting teleurgesteld en zich genoopt met 31 Dec. 1922 de exploitatie van *De Bazuin* te eindigen. Ook hier betuigt het Curatorium den heer DIEMER zijn hartelijken dank voor zijn belangelooze pogingen, gedurende twee jaar, om *De Bazuin* er weer finantieel op te brengen.

Thans is dit blad met 1 Jan. j.l. weer voor rekening der School, en al zal het wel niet meer dat nadeelig saldo hebben als in 1920, toch zal het, bij al den gewaardeerden arbeid, die aan zijn inhoud en uitgave wordt besteed, het niet buiten krachtige hulp uit de Schoolkas kunnen stellen.

Ook hier wordt den Hoofdredacteur Prof. Dr H. BOUWMAN en den medewerkers, tot wie nu ook behooren Ds K. SCHILDER, Ds J. GISPEN en Prof. Dr T. HOEKSTRA, dank gezegd voor wat geregeld van hunne hand in *De Bazuin* verschijnt.

**Bibliotheek en
Archief.**

Bibliotheek en Archief. De Bibliotheek, waaraan goede zorg wordt besteed, zal naar haar geheelen omvang eerst dan tot haar recht komen, wanneer zij eenmaal in het vernieuwde Schoolgebouw haar plaats ontvangen heeft.

Jaarlijks breidt zij zich uit niet alleen door de gewone periodieken en door aankoop van nieuwe werken, maar ook door vele schenkingen, o. a. van Mevr. de Wed. Dr A. BRUMMELKAMP-ESSER met een groot deel van de boekerij van wijlen haren Echtgenoot, waaronder vele geschriften uit den tijd der Afscheiding, die zich nog niet in de Bibliotheek bevonden, alsook handschriften van wijlen Prof. A. BRUMMELKAMP.

Is de verbouwing een voldongen feit, dan wenscht Mevr. de Wed. Ds J. VAN ANDEL-VAN DE WETERING reeds ten deele aan haar voornemen uitvoering te geven door het doen overbrengen naar het Schoolgebouw van de bibliotheek van wijlen haar Echtgenoot, zijn schrijfbureau, enz.

Aan den Bibliothecaris en Archivaris Prof. Dr H. BOUWMAN en aan den Conservator Dr W. NAWIJN zij ook te dezer plaatse dank gezegd voor hun goede zorgen.

En hiermede heeft het Curatorium Uwe vergadering zijn driejaarlijksch verslag omtrent den toestand der School gegeven, en bidt het U toe 's Heeren onmisbare leiding in al uwe beraadslagingen en besluiten.

Uit naam van Deputaten-Curatoren,

A. M. DONNER, *Rapporteur.*

Bijlage A.

Bijlage A.

De Synode besluite:

I. Ten opzichte van het *Admissie-examen*, de eischen voor dit examen vast te stellen als volgt:

1. *Christelijke Religie*: Bijbelsche Geschiedenis en Heidelbergsche Catechismus;
2. *Grieksch*, mondeling: het vertalen en verklaren (ook grammaticaal) van proza (b.v. Xenophon, Lysias, Isocrates, Herodotus) en van epische poëzie. Schriftelijk: het vertalen van moeilijker proza of van dramatische poëzie;
3. *Latijn*, mondeling: het vertalen en verklaren (ook grammaticaal) van proza (b.v. Cicero, Livius) en poëzie (b.v. Ovidius, Vergilius). Schriftelijk: het vertalen van moeilijker proza of van moeilijker poëzie;
4. *Nederlandsche, Fransche, Hoogduitsche en Engelsche taal*:
 - a. een opstel in het Nederlandsch over een onderwerp, door elken examinandus te kiezen uit een zestal opgegeven onderwerpen;
 - b. vertaling van Fransch proza;
 - c. vertaling van Hoogduitsch proza;
 - d. vertaling van Engelsch proza;
5. *Kort overzicht van de Vaderlandsche en de Algemeene Geschiedenis*. Kennis van wording, taak en beteekenis der verschillende Staatsorganen in ons land;
6. *Wiskunde*: a. de planimetrie en de stereometrie; b. algebra tot en met de tweede-machtsvergelijkingen, graphische voorstellingen.

Zij, die in het bezit zijn van het getuigschrift B van het eind-examen Gymnasium, kunnen als student worden ingeschreven, onder voorwaarde, dat zij vóór het Propaedeutisch examen een voldoende aanvullingsexamen afleggen in Grieksch, Latijn en Algemeene en Vaderlandsche geschiedenis.

II. Ten opzichte van het *Propaedeutisch examen*, de eischen voor dit examen vast te stellen als volgt:

1. *Latijn en Grieksch*: het vertalen van een stuk kerkelijk Latijn en van een stuk kerkelijk Grieksch en Nieuw-Testamentisch Grieksch;
2. *Hebreeuwsch*: Etymologie en Syntaxis: het lezen van ongevocaliiseerd Hebreeuwsch; het lezen en vertalen van moeilijke stukken, die op het College behandeld zijn, en het ad aperturam lezen en vertalen van historische stukken;
3. *Philosophie*: logica, psychologie en een overzicht van de geschiedenis der wijsbegeerte.

Bij dit examen moeten testimonia aangaande het met vrucht bezoeken der Colleges in Christelijke Religie, Klassiek Grieksch en Latijn, Nederlandsch, en van een afgelegd tentamen in Archaeologia Sacra (geographie en ethnographie) worden overgelegd.

III. Ten opzichte van het *Candidaats-examen*, de eischen voor dit examen vast te stellen als volgt:

1. *Exegese Oud- en Nieuw-Testament*;
2. *Canoniek*;
3. *Algemeene en Vaderlandsche Kerkgeschiedenis*;
4. *Kerkrecht*;
5. *Symboliek*;
6. *Dogmatiek*;
7. *Ethiek*;
8. *Ambtelijke vakken*.

Het examen in de Exegese gaat, behalve over op het College behandelde hoofdstukken, over 4 capita, door den Hoogleeraar van het vak te kiezen, en door den examinandus zelfstandig te bewerken.

Bij dit examen moeten worden overgelegd testimonia aangaande verworven kennis van Encyclopaedie, Idololatrie, Tekstcritiek, Hermeneutiek, Zending, Historia Sacra Oud- en Nieuw-Testament, Historia Revelationis en Archaeologia Sacra.

Bijlage B.

Bijlage B.

De Synode besluite:

I. In de Bepalingen tot Regeling van het verleen van Pensioen aan Hoogleeraren der Theologische School en hunne Weduwen en Weezen, vastgesteld door de Synode te Rotterdam 1917, de navolgende wijzigingen aan te brengen:

a. art. 3 wordt gelezen: Dit pensioen kan echter nimmer hooger zijn dan f 4500.— en, behoudens dit maximum, nooit lager dan $\frac{4}{15}$ gedeelte der laatstelijk door den emeritus-Hoogleraar genoten jaarwedde, verhoogd met $\frac{1}{15}$ gedeelte voor ieder minderjarig kind, alsmede met $\frac{1}{10}$ gedeelte voor ieder meerderjarig kind, verkeerende in den in art. 8 omschreven toestand;

b. in art. 5 wordt in plaats van $\frac{3}{7}$ gedeelte gelezen $\frac{4}{15}$ gedeelte;

c. art. 6 wordt tot aan „en zulks” gelezen: De weduwe van den (emeritus-) Hoogleraar ontvangt ten behoeve van diens minderjarige kinderen, uit haar geboren of onder haar verzorging staande, een jaarlijksche toelage van, behoudens het bepaalde in art. 9, voor ieder zoodanig kind $\frac{1}{15}$ gedeelte der laatstelijk door den overledene genoten jaarwedde, —;

d. in art. 7 wordt in plaats van „zoolang zij ongehuwd zijn en het 19e levensjaar niet zijn ingetreden” gelezen: zoolang zij minderjarig zijn; en in plaats van „ $\frac{1}{8}$ gedeelte” gelezen: $\frac{1}{10}$ gedeelte.

e. in art. 8 wordt in den aanhef vóór „kind” gelezen: meerderjarig, en vervallen de woorden: „en dat zijn 19e levensjaar is ingetreden”; terwijl onder a in plaats van „ $\frac{1}{8}$ gedeelte” wordt gelezen $\frac{1}{10}$ gedeelte, en onder b in plaats van „ $\frac{1}{8}$ gedeelte” $\frac{1}{8}$ gedeelte;

f. in art. 9 1e lid wordt in plaats van „boven het $\frac{3}{4}$ gedeelte der laatstelijk door den overledene genoten jaarwedde” gelezen: boven f 4500.—.

II. Te bepalen, dat voor de tegenwoordige Hoogleeraren, indien zij daarvan hun instemming met de onder I aangegeven wijzigingen afhankelijk blijken te stellen, in afwijking in zooverre van het onder I bepaalde zal gelden, dat

a. het maximum, bedoeld in art. 3 en 9 (nieuw) in plaats van f 4500.— zal zijn f 5000.— en

b. het weduwenpensioen, bedoeld in artt. 5 en 6 (nieuw), en alzoo ook het minimum-emeritaats-pensioen, bedoeld in art. 3, zal zijn $\frac{3}{10}$ gedeelte der laatstelijk genoten wedde, verhoogd met $\frac{1}{10}$ voor het eerste en $\frac{1}{15}$ gedeelte voor elk volgend minderjarig kind.

BIJLAGE LXVI.
Art. 199.

RAPPORT aan de Generale Synode der Gereformeerde Kerken in Nederland, saam te komen te Utrecht in 1923, van de gezamenlijke Hoogleeraren der Theol. School en der Theol. Faculteit van de Vrije Universiteit, in zake een examen volgens het besluit der Generale Synode van Leeuwarden 1920, art. 29 harer Acta.

Onder dagteekening van 10 Juni 1921 werd aan het College van Hoogleeraren der Theol. School en aan de Theologische Faculteit der Vrije Universiteit het verzoek gericht door de Classis Groningen om overeenkomstig de Acta der Generale Synode van Leeuwarden 1920, art. 29, den Heer E. H. WOLDRING, Theol. Cand. aan de Theol. School te Grand Rapids, op dat tijdstip lidmaat der Gereformeerde Kerk van Groningen A, te examineeren in de vakken van het candidaats-examen.

In gemeenschappelijk overleg van de beide Colleges van Hoogleeraren werd

bepaald dat dit examen zou worden gehouden Woensdag 28 September 1921 in het gebouw van de Theol. School te Kampen, en dat het onderzoek in de Exegese en de Kanoniek des O. T. zou plaats hebben door Prof. AALDERS, in de Exegese en de Kanoniek des N. T. door Prof. GROSHEIDE, in de Dogmatiek en de Ethiek door Prof. HONIG, in de Algemeene en Vaderlandsche Kerkgeschiedenis en in de Symboliek door Prof. BOUWMAN, en in de Ambtelijke Vakken door Prof. HOEKSTRA.

Tot Voorzitter van de Examen-Commissie werd aangewezen Prof. BOUWMAN, en tot haar Secretaris Prof. AALDERS.

Nadat het examen in de Exegese en de Kanoniek des O. en des N. T., alsmede in de Dogmatiek en de Ethiek had plaats gehad, was het oordeel der examineerende Hoogleraren dat de kennis van den candidaat, met name in de Dogmatiek, beslist onvoldoende was, weshalve zij eenstemmig besloten hem te adviseeren zich voor den verderen loop van het examen terug te trekken, aangezien een gunstige uitslag toch was uitgesloten. Aan welk advies de heer WOLDRING toen heeft gehoor gegeven.

In gevolge echter een hernieuwd verzoek van de Classis voornoemd werd op Woensdag 28 Juni 1922 de heer WOLDRING ter zelfder plaatse door dezelfde Hoogleraren opnieuw geëxamineerd, ditmaal met gunstig gevolg, waarvan hem een schriftelijk getuigenis werd uitgereikt.

G. CH. AALDERS, *Rapporteur.*

BIJLAGE LXVII. **RAPPORT in zake de Generale Kas voor Hulpbehoevende Kerken naar Art. XI K.O.**
Art. 203.

*Aan de Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland,
D.V. te houden 21 Aug. 1923 e.v.d. te Utrecht.*

Weleerwaarde en Eerwaarde Broeders!

Deputaten der Generale Kas voor hulpbehoevende Kerken naar Art. XI K.O. hebben bij dezen de eer U het volgende te rapporteeren, betreffende den arbeid door hen verricht en den staat der Kas over het tijdvak 1920—1923.

Tot richtige uitvoering van de hun in dezen toevertrouwde belangen, vergaderden de door de Particuliere Synodes aangewezen Deputaten telkens ééns per jaar, terwijl bovendien hun Præsides en Secretaris-Penningmeester enkele keeren samen confereerden tot voorbereiding dezer vergaderingen, of tot overleg omtrent eene tusschentijds aan de orde komende zaak. Deze regeling blijkt niet alleen bevorderlijk te zijn aan den goeden gang van zaken en den staat der Kas, maar was ook noodzakelijk in verband met het zich steeds uitbreidend aantal Kerken, dat steun uit de Generale Kas vraagt. Immers, behalve de Kerken van Hijken en Vledder in de Provincie Drenthe, Kooten, Eestrum en Schiermonnikoog in Friesland en Helmond in Noord-Brabant, die ook vroeger reeds steun ontvingen, kwamen ook de Kerken van Tzummarum en Hollum (Ameland), Nieuw Loosdrecht en Venlo over 1921/'22 voor ondersteuning in aanmerking, terwijl voor 1922/'23 bovendien nog hulp gevraagd werd door de Kerken van Zalt-Bommel, Beekbergen en Heteren-Randwijk in de Provincie Gelderland, Oldemarkt, Staphorst en Glanerbrug in de Provincie Overijssel, Den Bommel ressorteerende onder de Particuliere Synode van Zuid-Holland (zuidel. gedeelte) en Waardhuizen in Noord-Brabant. Ook waren nog ingekomen aanvragen om steun van de Kerken van Zevenhuizen en Moordrecht uit het ressort der Particuliere Synode van Zuid-Holland (noordel. gedeelte), maar, aangezien deze Particuliere Synode bedoelde aanvragen om steun uit de Generale Kas meende niet te moeten bevorderen, konden deze worden ter zijde gelegd. Deputaten toch zijn van oordeel, dat de aanvragen der Kerken, die steun begeeren uit de Generale Kas, behooren gemotiveerd te zijn door een daarbij overgelegd advies van de betrokken Classes en Particuliere Synodes. Te meer meenden Deputaten zich bij de behandeling der ingekomen aanvragen aan dezen regel te moeten houden, waar enkele van deze Kerken zich om steun uit de Generale Kas aanmeldden, enkel op advies van de Deputaten tot verbetering van de predikants-

traktementen. Hoezeer ook den arbeid der Broeders op prijs stellende, meenden toch uwe Deputaten, dat hún advies eene nadere verklaring vanwege de betrokken Classis en Particuliere Synode omtrent de noodzakelijkheid van de gevraagde hulp niet overbodig maakte. Immers, eerst waar en de Classis en de Particuliere Synode verklaren, niet bij machte te zijn om de noodige hulp te verleen, mag een beroep gedaan worden op de Generale Kas. Om echter de Kerken, die met dezen regel blijkbaar niet voldoende op de hoogte waren en, in verband met hare financiële nooden, den wenk der straks genoemde Deputaten gaarne hadden opgevolgd, niet al te zeer teleur te stellen, is aan haar verlangen toch voor één jaar voldaan, maar onder voorwaarde, dat voor 't vervolg de ordelijke weg in dezen dient te worden bewandeld. Aan het verzoek van de Kerk van Venlo, om eenigen steun te mogen ontvangen ter tegemoetkoming in de verplegingskosten voor de gade van haar predikant, meenden Deputaten, in verband met het buitengewone en tevens droevige van deze omstandigheid, met vrijmoedigheid te mogen voldoen. Slechts doet het hartelijk leed, vooral voor den betrokken broeder en zijn gezin, dat deze steun nog bij voortdoring van noode is, ook al geven de geneesheeren steeds alle hoop op een volkomene herstelling. Moge deze hoop spoedig verwezenlijkt worden!

Bizondere vermelding dient in dit verband gemaakt te worden ook van de bemoeiingen der Deputaten in zake de Kerk van Antwerpen, tot welke ondersteuning zij door de Generale Synode van Leeuwarden mede gemachtigd werden. Kwam het verzoek dezer Kerk langs een grooten omweg eerst in handen uwer Deputaten, het ontbreken van eenige nadere gegevens omtrent den toestand dezer Kerk en van wat door de Classis Dordrecht en de Particuliere Synode van Zuid-Holland (zuidel. gedeelte) voor haar gedaan wordt, maakte het Deputaten wel eenigszins moeilijk, hieromtrent eenige beslissing te nemen. Toch besloten zij, in aanmerking nemende de aanbeveling der Generale Synode, haar voor het boekjaar 1922/'23 een toezegging van f 500 te doen, in geval zij in het bezit van een predikant mocht komen. Uit de onlangs gevoerde correspondentie is evenwel gebleken, dat den Kerkeraad van deze toezegging geen bericht is geworden. Desalniettemin werd toch één en andermaal eene roeping uitgebracht, doch zonder gewenscht resultaat. Met het oog op de daling der valuta kon de Kerkeraad hiermede niet voortvaren, tenzij eene hoogere bijdrage wordt toegezegd. Deputaten, deze zaak in hunne laatstgehouden vergadering overwegende, vernamen toen, dat de Kerk van Antwerpen zich opnieuw tot de Generale Synode wendt met een verzoek betreffende hare ondersteuning door de Kerken in Nederland, welk verzoek van advies der Particuliere Synode van Zuid-Holland (zuidel. gedeelte) vergezeld gaat. In verband hiermede kwam het hun gewenscht voor, in dezen de beslissing uwer vergadering af te wachten. Te meer, waar nadere gegevens omtrent de omstandigheden dezer Kerk voor de toezegging van meerderen steun aan haar naar hun oordeel noodzakelijk zijn.

Alvorens over te gaan tot den staat der Kas, zij nog vermeld, dat Deputaten in hunne vergadering van het vorige jaar geoordeeld hebben, niet te moeten ingaan op een verzoek, vanwege de Particuliere Synode van Friesland (noordel. gedeelte) ter tafel gebracht. Waar te voren ook enkele Kerken uit het ressort dezer Synode uit de Generale Kas gesteund werden, daar verklaarde zij zich bereid voortaan dezen Kerken zelve de noodige hulp te verleen, mits de Kerken in haar ressort dan vrijgesteld zouden zijn van de verplichting om het $\frac{1}{3}$ gedeelte der 1e collecte in de Generale Kas te storten. Deputaten meenden dezen weg niet te mogen inslaan, aangezien hiermede zou worden afgeweken van de door de Generale Synode vastgestelde bepaling en deze afwijking in de toekomst wel eens minder gewenschte gevolgen kon hebben. Tegen het secundair verzoek dezer Synode om, wanneer zij aan de hulpbehoevende Kerken binnen haar ressort zelve den noodigen steun verleent, eene bijdrage uit de Generale Kas te mogen ontvangen, ongeveer gelijkstaande met de opbrengst van het $\frac{1}{3}$ gedeelte der collecten door de Kerken uit haar ressort, bestond bij Deputaten geen bezwaar, aangezien dit bedrag aanmerkelijk minder was dan hetgeen door de respectieve Kerken uit Friesland (noordel. gedeelte) werd aangevraagd. Tot eer dezer Particuliere Synode kan hier echter aan toegevoegd worden, dat zij voor het komende boekjaar ook zonder eenigen steun uit de Generale Kas in de behoeften harer Kerken hoopt te voorzien.

Waren alzoo, blijkens het boven gememoreerde, de aanvragen om steun meerder dan in de voorafgaande jaren, tot hunne blijdschap kunnen Deputaten melden, dat ook de inkomsten naar verhouding zooveel grooter waren, zoodat aan dezelve kon worden voldaan, zonder daarbij van het aanwezige Kassaldo te behoeven interen. Bedroegen de zuivere inkomsten der Kas over 1919/'20 reeds f 3731.89⁵,

over deze laatste drie jaren beliepen deze telkens ruim *f* 4600.—, alzoo eene jaarlijksche verhooving van *f* 900.—. En is deze vermeerdering der ontvangsten zonder twijfel een gevolg van het feit, dat de offervaardigheid onzer Kerken, niettegenstaande den algemeenen druk der omstandigheden, nog niet vermindert, ook het geregeld afdragen van het verschuldigde aan de Generale Kas werkte hiertoe mede. Toch hebben Deputaten omtrent dit laatste nog iets op te merken. Blijkens het hierbij over te leggen finantieel overzicht, bestaat er op dit punt niet alleen geen eenvormigheid, maar wordt, naar zij meenen, ook niet de gewenschte billijkheid betracht. Dat in sommige Provinciale ressorten de Classicale Deputaten het af te dragen $\frac{1}{3}$ gedeelte der 1e collecte niet rechtstreeks opzenden aan den Quaestor der Generale Kas, maar dit in ééns geschiedt door den Deputaat der Particuliere Synode, is geen bezwaar, maar vereenvoudigt veeleer de administratie. De vraag is slechts, of het bedrag, dat door Classicale of Provinciale Deputaten aan de Generale Kas wordt afgedragen, ook geacht kan worden te voldoen aan de in dezen geldende bepaling der Synode. En hieraan meenen Deputaten ten opzichte van enkele Classes en inzonderheid wat betreft die van Zuid-Holland (noordel. en zuidel. gedeelte) te moeten twijfelen. Wel is het hun niet onbekend, dat het verleenen van steun aan hulpbehoevende Kerken in deze beide Synodale ressorten op eene andere wijze is geregeld, zoodat hiervoor in onderscheidene Kerken niet afzonderlijk gecollecteerd wordt, maar dit neemt de verplichting ten opzichte van de Generale Kas niet weg. En al werden de bijdragen vanwege deze beide Particuliere Synodes, op bepaald aandringen uwer Deputaten, in de laatste jaren ook aanmerkelijk verhoogd, toch zijn ze, in verhouding tot hetgeen door de Kerken der andere Provincies gestort wordt, naar het oordeel der Deputaten nog geenszins op peil.

Wat voorts de ondersteuning van de Catechiseermeesters betreft, die door de Kerkelijke actie van 1886 in finantieele ongelegenheid geraakt zijn, is het Deputaten een oorzaak van blijdschap, dat zij, in verband met de meerdere inkomsten, in staat waren ook den steun aan deze Broeders te verhoogen en de beide laatste jaren aan twee hunner elk *f* 500 en aan den derde *f* 400 per jaar mochten uitkeeren.

Waar de pensioneerij van Ds HOUTZAGERS, Em.-predikant van Kootwijk, volgens besluit der Generale Synode van Leeuwarden, voortaan volgens den gewonen weg van Art. XIII zoude geschieden, was hiervoor slechts in het boekjaar 1920/21 nog een laatste kwartaaluitkeering noodig.

Rest nog de zaak wijlen Ds PLOOS VAN AMSTEL. De behartiging van diens belangen bleef ook deze jaren toevertrouwd aan den Præses uwer Deputaten en, dank zijne bemoeiingen, kon aan Z.Eerw. jaarlijks een bedrag van *f* 1600 à *f* 1700 worden ter hand gesteld. Ook diens verzorging heeft thans een einde genomen, waar de Heere dezen dienstknecht opriep en zoo we mogen gelooven tot Zich nam in de eeuwige ruste. Evenwel leeft nog Z.Eerw.'s weduwe, lichamelijk lijdende en nagenoeg blind. Het zal uwe vergadering duidelijk zijn, dat Deputaten zich voor de vraag gesteld hebben, hoe voortaan ten opzichte dezer weduwe te moeten handelen. Te meer, waar bij den Præses een schrijven was ingekomen van één der dochters uit naam van haar moeder, inhoudende het dringend verzoek, ook haar te willen blijven steunen. Gelet op de bijzondere uitgaven aan de begrafenis etc. van Ds PLOOS VAN AMSTEL verbonden en de droevige omstandigheden der weduwe, was het eenparig oordeel der Deputaten, dat althans voor dit jaar de door de Classes en Particuliere Synodes voor deze zaak gestorte bijdragen dienden te worden gegeven. En waar zij het voorts aan uwe vergadering gaarne overlaten omtrent de verdere verzorging dezer weduwe eene nadere beslissing te nemen, daar meenen zij als hun gevoelen te moeten uitspreken, dat het recht dezer predikants-weduwe op verzorging niet kan worden betwist.

Meenende met bovenstaande, ter voldoening aan hunne opdracht, te kunnen volstaan, leggen Deputaten hierbij over, volgens gewoonte, een finantieel overzicht van den staat der Kas over de laatste drie jaren en bidden uwe vergadering de leiding des Heiligen Geestes toe bij al haren arbeid.

Namens Deputaten voornoemd,

B. VAN SCHELVEN, *Præses.*
H. MEIJERING, *Secr.-Penningm.*

**Ontvangsten en Uitgaven der Generale Kas voor Hulpbehoevende
Kerken over de jaren 1920/'21, 1921/'22 en 1922/'23.**

Ontvangsten en Uitgaven boekjaar 1 Augustus 1920—31 Juli 1921.

ONTVANGSTEN:		UITGAVEN:	
1920	Aan saldo vorig boekjaar . . .	f 4607.20	1920 Per pensioen Ds H.
	" " Classis Leeuwarden . . .	- 107.88	f 200.—
	" " " Dokkum	- 100.—	1920/'21 Per de Kerk van Helmond
	" " " Franeker	- 67.10	- 500.—
	" " " Zutphen	- 85.—	" " " " Hijken
	" " " Harderwijk	- 78.80	- 350.—
	" " " Apeldoorn	- 76.77	" " " " Kooten
	" " " Groningen	- 150.—	- 250.—
	" " " Prov. Zuid-Holland (z. g.) . . .	- 25.—	" " " " Eestrum
1921	" " " Classis Sneek	- 70.08 ⁵	- 150.—
	" " " " 's Hertogenbosch	- 25.—	" " " " Schiermonnikoog
	" " " " Almkerk	- 22.—	- 200.—
	" " " " Kollum	- 89.05	" " " " Vledder
	" " " " Warffum	- 175.—	- 500.—
	" " " " Klundert	- 40.—	" " " " Catechiseermeesters
	" " " " Workum	- 58.—	- 1250.—
	" " " " Appingedam	- 25.—	" " " " reis- en vergaderingskosten enz.
	" " " " Hallum	- 25.—	- 154.45
	" " " " Grootegast	- 86.—	" " " " saldo aan Kas
	" " " " Amersfoort	- 45.—	- 5423.57 ⁵
	" " " " Heerenveen	- 80.54	
	" " " " Stadskanaal	- 98.—	
	" " " " Drachten	- 82.65	
	" " " " Bolsward (2 j.)	- 139.65	
	" " " " Breukelen	- 57.—	
	" " " " Utrecht (4 j.)	- 400.—	
	" " " " Prov. Drenthe	- 248.30	
	" " " " Overijssel	- 328.—	
	" " " " Gelderland (ged.)	- 156.—	
	" " " " Noord-Holland	- 881.—	
	" " " " Zuid-Holland (n. g.)	- 250.—	
	" " " " Zuid-Holland (z. g.)	- 75.—	
	" " " " Zeeland	- 381.50	
	" " " " rente	- 142.50	
	Totaal f 9278.02⁵		Totaal f 9278.02⁵

Ontvangsten en Uitgaven boekjaar 1 Augustus 1921—31 Juli 1922.

ONTVANGSTEN:		UITGAVEN:	
1921	Aan saldo vorig boekjaar . . .	f 5423.57 ⁵	1921/'22
"	" Classis Franeker . . .	- 77.52	Per de Kerk van Helmond . . .
"	" " Leeuwarden . . .	- 114.01 ⁵	" " " " Hijken . . .
"	" " Dokkum . . .	- 108.16	" " " " Vledder . . .
"	" " Utrecht . . .	- 100.—	" " " " Kooten . . .
"	" " Apeldoorn . . .	- 86.85	" " " " Eestrum . . .
"	" " Harderwijk . . .	- 88.05	" " " " Schiermonnikoog . . .
"	" " Workum . . .	- 75.—	" " " " Tzummarum . . .
"	" " Groningen . . .	- 150.—	" " " " Nieuw Loosdrecht . . .
"	" " Prov. Zuid-Holland (z. g.) . . .	- 125.—	" " " " Hollum (Ameland) . . .
1922	" " Classis Sneek . . .	- 77.18	" " " " Venlo . . .
"	" " Zutphen . . .	- 50.—	" " " " Catechiseermeesters . . .
"	" " Appingedam . . .	- 50.—	" " " " reis- en vergaderingskosten enz. . .
"	" " Klundert . . .	- 40.—	" " " " saldo aan Kas . . .
"	" " Almkerk . . .	- 61.—	
"	" " Warffum . . .	- 175.—	
"	" " Kollum . . .	- 70.71	
"	" " Amersfoort . . .	- 45.—	
"	" " 's Hertogenbosch . . .	- 35.—	
"	" " Tiel . . .	- 38.66 ⁵	
"	" " Heerenveen . . .	- 92.90 ⁵	
"	" " Stadskanaal . . .	- 78.—	
"	" " Drachten . . .	- 82.—	
"	" " Arnhem . . .	- 113.30	
"	" " Utrecht . . .	- 100.—	
"	" " Bolsward . . .	- 65.58	
"	" " Grootegast . . .	- 118.15	
"	" " Hallum . . .	- 25.—	
"	" " Prov. Drenthe . . .	- 260.—	
"	" " Overijssel . . .	- 382.—	
"	" " Noord-Holland . . .	- 886.59	
"	" " Zuid-Holland (n. g.) . . .	- 250.—	
"	" " Zuid-Holland (z. g.) . . .	- 125.—	
"	" " Zeeland . . .	- 387.97	
"	" " rente . . .	- 153.20	
	Totaal f 10110.42		Totaal f 10110.42

Ontvangsten en Uitgaven boekjaar 1 Augustus 1922—31 Juli 1923.

ONTVANGSTEN:		UITGAVEN:	
1922	Aan saldo vorig boekjaar	f 4846.77	1922/'23
"	Classis Dokkum	- 100.—	Per de Kerk van Helmond
"	Franeker	- 87.—	Hijken
"	Winschoten	- 60.—	Vledder
"	Apeldoorn	- 100.36	Oldemarkt
"	Workum	- 65.—	Staphorst
"	Sneek	- 84.31 ⁵	Beekbergen
"	Harderwijk	- 97.71	Zalt-Bommel
"	Groningen	- 150.—	Heteren-Randwijk
"	Prov. Zuid-Holland (z. g.)	- 125.—	Den Bommel
1923	Classis Klundert	- 42.—	Venlo
"	Warffum	- 175.—	Waardhuizen
"	Almkerk	- 53.—	Part. Syn. v. Friesland (n. g.)
"	Hallum	- 25.—	Catechiseermeesters
"	Kollum	- 73.12 ⁵	reis- en vergaderingskosten enz.
"	Amersfoort	- 45.—	saldo aan Kas
"	Drachten	- 65.—	
"	Heerenveen	- 86.25	
"	Appingedam	- 50.—	
"	Bolsward	- 66.33	
"	Stadskanaal	- 78.—	
"	Franeker	- 86.—	
"	Tiel	- 34.14	
"	Arnhem	- 130.—	
"	Utrecht	- 100.—	
"	Grootegast	- 85.50	
"	's Hertogenbosch	- 35.—	
"	Prov. Drenthe	- 270.—	
"	Overijssel	- 400.—	
"	Noord-Holland	- 860.30	
"	Zuid-Holland (n. g.)	- 350.—	
"	Zuid-Holland (z. g.)	- 125.—	
"	Zeeland	- 355.62	
"	rente	- 151.50	
Totaal f 9457.92			Totaal f 9457.92

Nagezien en in orde bevonden,

A. SCHWEITZER.
D. KOOPMANS.BIJLAGE LXVIII.
Art. 203.RAPPORT over het Rapport van de Deputaten voor de
hulpbehoevende Kerken.

Uwe Commissie, aangewezen om advies te geven in zake H 1 en 3 van het Agendum, heeft de eer het volgende te rapporteeren.

De Staat van Ontvangsten en Uitgaven, door de Deputaten voor de hulpbehoevende Kerken overgelegd, is door uwe Commissie nagezien en in de beste orde bevonden.

Aan uwe Commissie bleek tot hare blijdschap, dat de Deputaten, dank zij de offervaardigheid der Kerken, konden voldoen aan de steunaanvragen voor zoover deze gesteund werden door de betrokken Particuliere Synode. Terecht hielden de

Deputaten stipt de hand aan den regel dat bij de steunaanvraag moet worden overgelegd eene aanbeveling van de Particuliere Synode.

Met instemming vernam uwe Commissie uit het Rapport de mededeeling van de Deputaten, dat aan de Kerk van Antwerpen hulp werd toegezegd tot een bedrag van f 500 per jaar, opdat deze Kerk zou kunnen overgaan tot het beroepen van een predikant.

Wat de Deputaten verder opmerken over de hulp, aan de Kerk van Antwerpen te verleenen, is ook het gevoelen van uwe Commissie.

Zij meent, gelet op de daling der valuta, dat het bedrag der hulp zal moeten worden verhoogd, en op niet minder dan f 750 per jaar moet worden gesteld.

Uit wat de Deputaten mededeelen in zake het storten van het $\frac{1}{3}$ gedeelte der eerste collecte voor hulpbehoevende Kerken in de Generale Kas voor de hulpbehoevende Kerken, waartoe de Kerken in 1899 door de Generale Synode van Groningen werden opgewekt, bleek het aan uwe Commissie, dat in de laatste drie jaren niet alle Kerken ten volle aan het besluit van Groningen hebben voldaan. Met name wordt dit door de Deputaten in hun Rapport uitgesproken ten opzichte van de Kerken uit de Synodale ressorten van Zuid-Holland (noordel. gedeelte) en Zuid-Holland (zuidel. gedeelte).

Wat door de Kerken uit deze ressorten in de Generale Kas werd gestort, was naar verhouding tot de sommen, die uit andere Provincies inkwamen, te weinig.

Deputaten meenen daarvan de oorzaak te moeten zoeken in de omstandigheid, dat wat in genoemde ressorten ten behoeve van de hulpbehoevende Kerken wordt gedaan, niet gevonden wordt uit de opbrengsten van collecten, maar uit bijdragen, die van de Kerken worden gevraagd. Daardoor kunnen deze Kerken aan de letter van het besluit van Groningen niet voldoen.

Niettemin rust, naar het oordeel van uwe Commissie, op deze Kerken de plicht, om de Generale Kas voor de hulpbehoevende Kerken te helpen vullen met zulke sommen, dat zij geacht kunnen worden naar verhouding niet achter te staan bij de Kerken, die wel collecteeren voor de hulpbehoevende Kerken.

De mededeeling van de Deputaten, dat zij in staat waren aan de Catechiseermeesters, die door de kerkelijke actie van 1886 in ongelegenheid zijn geraakt, meer steun te bieden, vernam uwe Commissie met blijdschap.

Ten slotte bleek aan uwe Commissie, dat de bemoeiingen der Deputaten ten behoeve van Ds E. TH. PLOOS VAN AMSTEL het verblijdend resultaat hebben gehad, dat zij aan Z.Eerw. jaarlijks een bedrag van f 1600 à f 1700 konden ter hand stellen.

Naar het oordeel van uwe Commissie handelden de Deputaten in den geest van uwe vergadering, toen zij na het overlijden van Ds PLOOS VAN AMSTEL zich de vraag hebben gesteld, hoe ten opzichte der weduwe diende gehandeld te worden, en daarbij uitspraken dat, gelet op de finantieel moeilijke omstandigheden, waarin de weduwe verkeert, het noodig zal zijn dat de bijdragen door onderscheidene Classen en Particuliere Synodes voor het jaar 1923/24 ten behoeve van Ds E. TH. PLOOS VAN AMSTEL gevoterd, aan diens weduwe worden uitgekeerd, terwijl omtrent hare verdere verzorging door uwe vergadering een beslissing zal moeten worden genomen.

Hierbij zij opgemerkt dat deze zaak aan de orde komt bij de behandeling van H 6.

Resumeerende heeft uwe Commissie de eer u de volgende conclusies voor te stellen: (volgt in art. 203).

A. SCHWEITZER, *Rapporteur.*

BIJLAGE LXIX.
Art. 204.

RAPPORT over een voorstel van de Particuliere Synode van Noord-Holland in zake het bieden van steun door de Kerken aan de Generale Kas voor de hulpbehoevende Kerken.

In handen uwer Commissie werd gesteld het voorstel van de Particuliere Synode van Noord-Holland, dat op uw Agendum voorkomt onder H 2.

Dit voorstel is van den volgende inhoud:

De Generale Synode dringe er bij de Particuliere Synodes op aan, dat dezen er aan medewerken, dat getrouw de hand worde gehouden aan de bepaling van de Generale Synode van Groningen van 1899, blijkens art. 142 der Acta, dat „van de eerste collecte voor hulpbehoevende Kerken een derde deel in de Algemeene Kas zal gestort worden.”

Het is niet voor de eerste maal, dat een Generale Synode zich met deze zaak heeft bezig te houden.

In 1911 werd door de Synode van Zwolle en in 1914 door de Synode van Den Haag besloten er bij de Kerken op aan te dringen, getrouw te zijn in het collecteeren en in het afdragen van het $\frac{1}{3}$ gedeelte der eerste collecte aan den Quaestor van de Generale Kas voor de hulpbehoevende Kerken.

Uit het Rapport van de Deputaten is het evenwel aan uwe Commissie gebleken, dat dit vermanend woord, tot tweemaal toe herhaald, nog niet bij alle Kerken het gewenschte effect heeft gesorteerd.

Uwe Commissie oordeelt, dat wat thans door de Particuliere Synode wordt voorgesteld mee kan werken om alle Kerken er toe te brengen de Generale Kas krachtig te steunen.

Er dient echter rekening mee gehouden te worden, dat in onderscheidene Classes en Synodale ressorten de hulp, die aan de hulpbehoevende Kerken wordt verleend, aldus is geregeld, dat de Kerken voor dit hulpbetoon niet collecteeren, maar naar draagkracht bijdragen voor de hulp die noodig is. Deze Kerken kunnen vanzelf aan de letter van het besluit van Groningen niet voldoen.

Dat neemt echter niet weg, zooals uwe Commissie bij de beoordeeling van het Rapport van de Deputaten reeds uitsprak, dat bedoelde Kerken de Generale Kas voor de hulpbehoevende Kerken krachtig behooren te steunen.

Van deze Kerken mag worden verwacht, dat zij de Generale Kas zullen steunen door een bijdrage, die geacht kan worden gelijk te staan met het $\frac{1}{3}$ gedeelte van een collecte.

Het komt aan uwe Commissie voor, dat het tot een krachtig steunen der Generale Kas door alle Kerken alleen dan zal komen, zoo de Classes en Particuliere Synodes aan deze zaak geregeld aandacht zullen schenken.

Mitsdien heeft uwe Commissie de eer de volgende conclusie aan uwe vergadering voor te stellen: (volgt in art. 204).

A. SCHWEITZER, *Rapporteur*.

BIJLAGE LXX.
Art. 207.

RAPPORT in zake punt I b 11: Uitsluiting van doopleden.

Aan uwe Commissie is opgedragen, advies te geven omtrent punt I b 11 van het Agendum: „de Particuliere Synode van Zuid-Holland (zuidel. gedeelte) vraagt, dat de Generale Synode zich meer gepreciseerd uitspreke over de wijze, waarop de plaatselijke Kerken tot de acte van uitsluiting van afwijkende doopleden hebben voort te varen en deze hebben uit te voeren”.

De Synode van Leeuwarden 1920 bepaalde daaromtrent: „dat er van een excommunicatie van doopleden niet kan worden gesproken, maar dat de Kerkeraad wel kan verklaren, dat doopleden, „die in belijdenis en wandel zich als ongeloofige en goddelooze menschen aanstellen”, zich hebben onttrokken aan de Gereformeerde Kerk;

dat het in sommige gevallen wenschelijk kan zijn, dat de Kerkeraad, aler hij dit constateert en de desbetreffende verklaring aan de gemeente bekendmaakt, eerst het advies der Classis vraagt, hoewel dit vragen van advies in geen enkel geval als verplichtend kan worden geacht;

dat de formulering van zulk een verklaring aan de prudentie van iederen Kerkeraad wordt overgelaten” (Acta art. 119).

De Particuliere Synode van Zuid-Holland (zuidel. gedeelte) wenschte nu een nadere precisering van de wijze, waarop men komen moet tot de uitsluiting van zulke doopleden en waarop deze uitsluiting geschieden moet.

Uwe Commissie acht het niet wenschelijk, dat de Synode op het verzoek van Zuid-Holland (zuidel. gedeelte) inga en preciese regelen voor de tuchttoefening

op doopleden aangeve, maar is van oordeel dat het aan Kerkeraden en Classes moet overgelaten worden hiervoor regelingen vast te stellen. Wel wenscht uwe Commissie, dat de Synode uitspreke, dat deze tuchtoefening zoo weinig mogelijk gelijken moet op die, welke op belijdende leden wordt toegepast. Naar het oordeel uwer Commissie behooren b.v. geen drietal openbare vermaningen plaats te grijpen voordat de Kerkeraad verklaart, dat het dooplid de gemeenschap met de Kerk heeft verbroken. Maar wel acht ze het wenschelijk, dat éénmaal aan de gemeente bekendgemaakt wordt, dat N. N. zich gedraagt als een ongeloofige, wegens het zich schuldig maken aan en de gemeente verzocht wordt voor hem te bidden en hem te vermanen. Ook schijnt het uwe Commissie aanbevelenswaardig, dat aan zulke doopleden ten slotte een termijn gesteld wordt, binnen welken zij betering des levens moeten bewijzen, willen zij niet beschouwd worden als de gemeenschap met de Kerk te hebben verbroken.

Uwe Commissie stelt daarom aan de Synode voor, op de vraag der Particuliere Synode van Zuid-Holland (zuidel. gedeelte) te antwoorden: (volgt in art. 207).

Dr J. THIJS, *Rapporteur.*

BIJLAGE LXXI.
Art. 208.

**RAPPORT in zake punt I b 9: het stellen der doopvragen
aan niet-leden der Kerk.**

Aan uwe Commissie is opgedragen, van advies te dienen omtrent de vraag der Classis 's Gravenhage, of en in hoeverre de doopvragen gesteld kunnen worden aan niet-leden der Gereformeerde Kerk, die nochtans Gereformeerd van confessie zijn.

Uwe Commissie gaat uit van de gedachte, dat de bedoeling der vraag van de Classis 's Gravenhage deze is: of, wanneer een der ouders tot de Gereformeerde Kerk behoort en de ander niet, maar de laatste Gereformeerd van confessie is en de begeerte heeft te kennen gegeven om op de doopvragen te antwoorden, aan hem (haar) deze vragen kunnen gesteld worden.

Nu meent uwe Commissie allereerst te moeten herinneren aan de uitspraak der Generale Synode van Amsterdam (1908), gedaan als antwoord op een vraag van de Classis Kollum in zake den Doop van kinderen van doopleden, dat de stipulaties, welke de Kerk bij den Doop der kinderen verlangt, alleen kunnen worden aangegaan met belijdende leden der Kerk (Acta art. 86). Indien de Classis 's Gravenhage bedoelt te vragen, of de Kerk de stipulaties voor den Doop kan aangaan met niet-leden der Kerk, die nochtans Gereformeerd van confessie zijn, dan oordeelt uwe Commissie dat deze vraag ontkennend moet beantwoord worden.

Toch volgt daaruit niet, dat geen anderen dan belijdende leden der Kerk tot het beantwoorden der doopvragen zouden mogen toegelaten worden. Er kan ook een antwoorden op deze vragen zijn, dat niet het karakter draagt van het aangaan der stipulaties. In vroeger tijd antwoordden bij den Doop niet alleen de ouders, maar ook de getuigen. Alleen met de ouders werden de stipulaties aangegaan en het was op grond van *hun* bevestigend antwoord, dat de Doop aan het kind werd toebediend, maar toch werden ook aan de getuigen de doopvragen gesteld en beloofden zij, het kind te zullen helpen onderwijzen. Evenzoo kan ook nu aan iemand worden toegestaan, op de doopvragen te antwoorden, al draagt dit antwoorden niet het karakter van een aangaan der stipulaties.

Indien nu de bedoeling der vraag van de Classis 's-Gravenhage is, of tot dit beantwoorden der doopvragen niet-leden der Gereformeerde Kerk, maar die Gereformeerd van confessie zijn, mogen worden toegelaten, dan meent uwe Commissie daarop een bevestigend antwoord te moeten geven. Er ligt in den inhoud der vragen niets, dat zulks verbieden zou. Wanneer iemand b.v. lid is der Nederlandsch Hervormde Kerk, maar een geloovige en Gereformeerd van confessie, dan kan hij in oprechtheid op de doopvragen antwoorden, ook op de tweede vraag, al verschilt zijn kerkelijk standpunt van het onze, en dan geeft de Kerkeraad niet tot onwaarheid aanleiding, wanneer hij hem toelaat tot het beantwoorden der doopvragen.

Uwe Commissie acht daarom, dat een niet-lid der Kerk, die dit begeert, tot het beantwoorden der doopvragen kan worden toegelaten, mits: *a.* de Kerkeraad

zich heeft vergewist of hij (zij) voor een geloovige is te houden en de Gereformeerde Belijdenis aanvaardt, opdat de Kerkeraad geen aanleiding geve dat er een leugen wordt uitgesproken; *b.* duidelijk uitkome, dat met het niet-lid onzer Kerk niet de stipulaties, die de Kerk bij den Doop verlangt, worden aangegaan. Dit laatste kan op meer dan ééne wijze geschieden. O.a. op deze wijze, dat wanneer b.v. de moeder belijdend lid der Gereformeerde Kerk is en de vader niet tot de Gereformeerde Kerk behoort, aan de moeder de vragen gesteld worden, en nadat zij geantwoord heeft tot den vader wordt gezegd, dat hem, al is hij geen lid onzer Kerk, daar hij begeert tot het beantwoorden der doopvragen te worden toegelaten, de gelegenheid gegeven wordt, instemming te betuigen met het „ja” der moeder.

Uwe Commissie stelt dan ook voor, dat de Synode op de vraag der Classis 's Gravenhage antwoorde: (volgt in art. 208).

Dr J. THIJS, *Rapporteur.*

**LIJST VAN DE GEREFORMEERDE KERKEN IN NEDERLAND,
op nummer gesteld, en, waar ter zelfder plaatse meer dan ééne Kerk-
formatie is, door eene volletter nader onderscheiden.**

**Particuliere Synode van
Groningen.**

IN DE CLASSIS GRONINGEN, TE

1. Aduard.
936. Bedum.
4. Ezinge.
5. Groningen (A).
6. Groningen (B).
7. Haren.
8. Hoogkerk.
9. Kielwindeweer.
900. Onderdendam.
10. Sappemeer.
804. Wetsinge-Sauwert.
13. Ten Boer.
14. Thesinge.
15. Zuidbroek.
16. Zuidwolde.

IN DE CLASSIS GROOTEGAST, TE

880. Boerakker.
17. Enumatil.
18. Grootegast.
835. Grijskerk.
894. Kommerzijl.
19. Kornhorn.
20. Leek.
759. Lutjegast.
21. Marum.
127. Munnekezijl.
22. Niezijl.
23. Oldehove.
24. Oldekerk.
25. Gerkesklooster-Stroobos A.
805. De Wilp.
26. Zevenhuizen.
27. Zuidhorn.

Acta G. S.

IN DE CLASSIS WARFFUM, TE

28. Baflo.
29. Houwerzijl.
30. Leens.
31. Middelstum.
32. Pieterburen.
35. Roodeschool.
829. Schouwerzijl c. a.
33. Uithuizen.
34. Uithuizermeeden.
36. Ulrum.
37. Warffum.
38. Winsum.
39. Zoutkamp.

IN DE CLASSIS APPINGEDAM, TE

41. Appingedam.
42. Bierum.
43. Delfzijl.
44. Garrelsweer.
45. Loppersum.
46. Nieuwolda.
47. Overschild.
48. Schildwolde.
49. Siddeburen.
889. Spijk.
52. Stedum.
53. Ten Post.
54. Wagenborgen.
808. Westeremden.
55. Woldendorp.
56. 't Zandt.

IN DE CLASSIS WINSCHOTEN, TE

716. Bellingwolde.
40. Meeden.
57. Midwolda.

- 58. Nieuw-Beerta.
- 59. Oostwolde.
- 60. Oude-Pekela.
- 61. Scheemda.
- 62. Veendam.
- 800. Westerlee.
- 63. Winschoten.

IN DE CLASSIS STADSKANAAL, TE

- 757. Emmer-Compascuum.
- 870. Tweede Exloërmond.
- 64. Nieuw-Buinen.
- 65. Nieuwe-Pekela.
- 66. Onstwedde.
- 67. Onstwedder-Mussel.
- 68. Sellingen.
- 69. Stadskanaal.
- 930. Stadskanaal-Pekelderweg.
- 70. Stadsmusselkanaal.
- 863. Ter Apel.
- 71. Valthermond.
- 899. Vlachtwedde.
- 864. Weerdingerveen.
- 73. Wildervank.

**Particuliere Synode van
Friesland (noordelijk gedeelte).**

IN DE CLASSIS LEEUWARDEN, TE

- 734. Beetgum.
- 79. Berlikum.
- 80. Boxum c. a.
- 793. Dronrijp.
- 830. Eernewoude.
- 85. Hijlaard.
- 884. Huizum.
- 86. St Jacobi-Parochie.
- 816. Leeuwarden.
- 90. Oenkerk c. a.
- 92. Suawoude c. a.
- 93. Wartena c. a.
- 94. Wirdum.

IN DE CLASSIS HALLUM, TE

- 74. St Anna-Parochie (A).
- 75. St Anna-Parochie (B).
- 98. Blija c. a.
- 81. Britsum.
- 103. Ferwerd.
- 82. Hijum en Finkum.
- 84. Hallum.

- 105. Hollum (Ameland).
- 736. Holwerd.
- 89. Marrum c. a.
- 920. Oude- en Nieuwe-Bildtdijk.
- 852. Oude- en Nieuwe-Bildtziel.
- 886. Oude-Leye.
- 114. Reitsum c. a.
- 91. Stiens.
- 116. Wanswerd c. a.

IN DE CLASSIS DOKKUM, TE

- 97. Anjum.
- 95. Broek-onder-Akkerwoude.
- 940. Dokkum.
- 101. Driesum.
- 717. Foudgum c. a.
- 104. Hantum c. a.
- 108. Metslawier.
- 109. Morrha c. a.
- 96. Murmerwoude.
- 926. Nes.
- 714. Nijawier c. a.
- 111. Nijkerk.
- 113. Paesens.
- 115. Rinsumageest c. a.
- 778. Schiermonnikoog.
- 931. Ternaard.
- 927. Wierum.

IN DE CLASSIS KOLLUM, TE

- 117. Augustinusga.
- 118. Buitenpost c. a.
- 119. Burum.
- 112. Ee.
- 760. Eerstrum.
- 102. Engwierum.
- 123. Gerkesklooster-Stroobos B.
- 849. Kollum.
- 941. Kollumerpomp.
- 126. Kooten.
- 129. Oostermeer.
- 130. Oudwoude c. a.
- 135. Surhuizum.
- 136. Twijzel.
- 137. Veenwoudsterwal c. a.
- 131. Westergeest.

IN DE CLASSIS FRANEKER, TE

- 838. Achlum.
- 138. Arum.

- 731. Franeker.
- 819. Harlingen.
- 831. Lollum en Waaxens.
- 154. Midsland (Terschelling).
- 155. Minnertsga.
- 157. Oosterbierum.
- 159. Sexbierum.
- 767. Tzum.
- 161. Tzummarum.
- 162. Westterschelling.
- 163. Winsum c. a.

**Particuliere Synode van
Friesland (zuidelijk gedeelte).**

IN DE CLASSIS DRAGTEN, TE

- 939. Beetsterzwaag.
- 919. Nieuw-Beets.
- 78. Bergum.
- 711. Boornbergum en Kortehemmen.
- 191. Donkerbroek.
- 120. Dragten.
- 861. Dragtster-Compagnie.
- 121. Drogeham.
- 192. Duurswoude.
- 83. Garijp.
- 122. Harkema-Opeinde.
- 128. Nijega-Opeinde.
- 132. Oudega.
- 133. Rottevalle.
- 795. Suameer.
- 134. Surhuisterveen.
- 207. Ureterp c. a.

IN DE CLASSIS HEERENVEEN, TE

- 205. Echten.
- 902. Gorredijk.
- 194. Heerenveen.
- 195. Hoornsterzwaag c. a.
- 196. Idskenshuizen.
- 197. Joure c. a.
- 198. Knijpe.
- 754. Lemmer, Eesterga en Follega.
- 201. Lippenhuizen c. a.
- 202. Mildam c. a.
- 820. Munnikeburen.
- 203. Oldeboorn c. a.
- 204. Oosterzee.
- 855. Oudehorne.
- 206. Tijnje.
- 208. Wolvega.

IN DE CLASSIS BOLSWARD, TE

- 139. Bolsward (A).
- 140. Bolsward (B).
- 141. Exmorra.
- 144. Gaast c. a.
- 147. Idsegahuizen.
- 787. Kubaard.
- 725. Makkum en Cornwerd.
- 156. Oosterend-Hylaard.
- 751. Pingjum en Zurich.
- 811. Schettens c. a.
- 158. Schraard.
- 160. Tjerkwerd c. a.
- 164. Witmarsum.
- 165. Wommels c. a.
- 166. Wons c. a.

IN DE CLASSIS SNEEK, TE

- 167. Balk.
- 168. Bozum.
- 170. Goënga c. a.
- 733. Jutrijp en Hommerts.
- 177. Oosthem c. a.
- 712. Oppenhuizen en Uitwellingerga.
- 180. Scharnegoutum.
- 181. Sloten.
- 858. Sneek.
- 184. Sybrandaburen c. a.
- 188. Wijckel.
- 189. IJlst.

IN DE CLASSIS WORKUM, TE

- 169. Gaastmeer c. a.
- 171. Heeg.
- 843. Heidenschap.
- 172. Hemelum c. a.
- 173. Hindeloopen.
- 176. Koudum.
- 178. Oudega-Idsega c. a.
- 179. Oudemirdum c. a.
- 783. Stavoren.
- 185. Warns c. a.
- 186. Workum.
- 187. Woudsend c. a.

**Particuliere Synode van
Drente.**

IN DE CLASSIS ASSEN, TE

- 190. Appelscha.
- 209. Assen.

- 211. Borger.
- 216. Een.
- 212. Gasselter-Nijeveen.
- 193. Haulerwijk.
- 903. Hoogersmilde.
- 215. Roden.
- 925. Smilde.
- 932. Veenhuizen, gem. Norg.
- 219. Vries.
- 809. Zuidlaren.

IN DE CLASSIS MEPPHEL, TE

- 906. Alteveer.
- 223. Hollandscheveld.
- 818. Hoogeveen.
- 791. Meppel.
- 850. Nieuweroord (bij Hoogeveen).
- 897. Nieuwlande.
- 229. Nijeveen.
- 226. Ruinerwold en Koekange.
- 230. Zuidwolde.

IN DE CLASSIS BEILEN, TE

- 210. Beilen.
- 221. Diever c. a.
- 222. Dwingeloo.
- 213. Hijken.
- 752. Vledder.
- 220. Westerbork.

IN DE CLASSIS COEVORDEN, TE

- 235. Nieuw-Amsterdam.
- 232. Coevorden.
- 236. Nieuw-Dordrecht.
- 233. Emmen.
- 234. Gees c. a.
- 237. Schoonebeek.
- 238. Schoonoord.
- 239. Sleen.
- 938. Zwartemeer.
- 231. Zweeloo.

**Particuliere Synode van
Overijssel.**

IN DE CLASSIS ZWOLLE, TE

- 709. Blokzijl.
- 242. Genemuiden.
- 728. Hasselt.
- 775. Kampen.
- 247. Kamperveen.
- 249. Langeslag.

- 708. Oldemarkt.
- 250. Rouveen.
- 251. Staphorst.
- 898. Steenwijk.
- 255. Ambt Vollenhove (A).
- 256. Ambt Vollenhove (B).
- 254. Stad Vollenhove.
- 821. Wilsum.
- 257. Zalk c. a.
- 727. Zwartsluis.
- 798. Zwolle.

IN DE CLASSIS DEVENTER, TE

- 743. Almelo.
- 853. Stad-Delden.
- 262. Deventer (A).
- 263. Deventer (B).
- 825. Enschedé.
- 266. Enter.
- 862. Glanerbrug (gem. Lonneker).
- 700. Hengelo.
- 826. Haaksbergen.
- 267. Holten.
- 268. Nijverdal c. a.
- 269. Olst c. a.
- 270. Rijssen.
- 271. Vriezenveen.
- 272. Wierden.
- 273. Wijhe.

IN DE CLASSIS OMMEN, TE

- 758. Avereest.
- 274. Bergentheim.
- 744. Dalfsen.
- 277. Dedemsvaart.
- 883. Gramsbergen.
- 278. Den Ham.
- 279. Stad Hardenberg.
- 877. Heemse.
- 282. De Krim.
- 762. Lemele en Lemelerveld.
- 739. Nieuw-Leuzen.
- 285. Lutton-aan-de-Dedemsvaart.
- 288. Ommen.
- 289. Vroomshoop.

**Particuliere Synode van
Gelderland.**

IN DE CLASSIS ARNHEM, TE

- 860. Arnhem.
- Duisburg.

- Hasselbeck bij Heiligenhaus.
Ruhrt.
295. Bennekom.
298. Ede.
908. Elst.
299. Heteren.
300. Lunteren.
735. Nijmegen.
303. Oosterbeek.
304. Randwijk c. a.
305. Renkum.
895. Velp.
310. Wageningen.
322. Westervoort.
311. Zetten c. a.

IN DE CLASSIS HARDERWIJK, TE

327. Doornspijk.
329. Elburg.
331. Ermelo.
810. Harderwijk.
334. Hattem.
337. Nunspeet.
338. Nijkerk.
339. Oldebroek.
753. Putten.
344. Wezep.

IN DE CLASSIS APELDOORN, TE

823. Apeldoorn.
326. Barneveld.
294. Beekbergen.
812. Dieren.
330. Epe.
913. De Glindhorst.
335. Heerde.
326. Kootwijk.
785. Voorst.
342. Voorthuizen.
343. Wapenvelde.
924. Zwartebroek.

IN DE CLASSIS TIEL, TE

345. Aalst.
773. Zalt-Bommel.
346. Gameren.
347. Geldermalsen.
348. Herwijnen.
801. Hoenza-Driel.
350. Kuilenburg.

352. Poederroijen.
715. Rossum.
353. Tiel.
354. Vuren c. a.
355. Well c. a.
356. Zuilichem.

IN DE CLASSIS ZUTPHEN, TE

875. Aalten.
314. Barchem.
784. Doesburg.
828. Doetinchem.
317. Geesteren-Gelselaar.
318. Gendringen-Silvolde.
770. Lochem.
319. Neede.
837. Rekken (Eibergen).
320. Varsseveld.
321. Vorden.
720. Winterswijk.
325. Zutphen.

**Particuliere Synode van
Utrecht.**

IN DE CLASSIS UTRECHT, TE

357. Amerongen.
358. Benschop.
359. De Bildt.
360. Doorn.
361. Driebergen.
362. Harmelen.
363. Linschoten.
730. Lopik.
366. Montfoort.
763. Utrecht.
769. Vleuten en De Meern.
369. Vreeswijk.
370. IJsselstein.
786. Zeist.
402. Zuylen.

IN DE CLASSIS AMERSFOORT, TE

904. Amersfoort.
748. Baarn.
377. Bunschoten c. a. (A).
378. Bunschoten c. a. (B).
379. Nieuw-Loosdrecht.
380. Oud-Loosdrecht.
381. Maartensdijk.

- 382. Renswoude.
- 306. Scherpenzeel.
- 383. Soest.
- 385. Veenendaal.
- 724. Westbroek c. a.

IN DE CLASSIS BREUKELEN, TE

- 856. Abcoude.
- 741. Baambrugge.
- 718. Breukelen.
- 392. Kamerik.
- 393. Kockengen.
- 394. Loenen.
- 395. Maarssen.
- 396. Mijdrecht.
- 397. Nichtevecht.
- 398. Tienhoven.
- 399. Vinkeveen.
- 400. Vreeland.
- 401. Wilnis.

**Particuliere Synode van
Noord-Holland.**

IN DE CLASSIS AMSTERDAM, TE

- 857. Aalsmeer.
- 802. Amsterdam.
- 705. Amsterdam-Zuid (Overtoom).
- 704. Amstelveen.
- 782. Ankeveen.
- 407. Bussum.
- 408. Diemen.
- 409. 's Graveland.
- 859. Hilversum.
- 719. Huizen.
- 922. Laren.
- 414. Muiden.
- 768. Muiderberg.
- 764. Naarden.
- 417. Nederhorst-den-Berg.
- 797. Ouderkerk-aan-den-Amstel.
- 420. Sloten.
- 421. Sloterdijk.
- 422. Uithoorn.
- 756. Watergraafsmeer.
- 915. Weesp.

IN DE CLASSIS HAARLEM, TE

- 781. Beverwijk.
- 910. Bloemendaal.

- 911. Haarlem.
- 750. Haarlemmermeer (Hoofddorp).
- 433. Haarlemmermeer (Oostzijde)
- 749. Haarlemmermeer (Sloterweg).
- 432. Haarlemmermeer (Vijfhuizen).
- 434. Halfweg.
- 916. Heemstede.
- 891. Koog-Zaandijk.
- 878. Krommenie.
- 437. Velsen.
- 912. Velseroord.
- 746. Nieuw-Vennep.
- 438. Westzaan.
- 439. Wormer.
- 440. Wormerveer.
- 840. IJmuiden.
- 879. Zaandam.
- 923. Zandvoort.

IN DE CLASSIS ALKMAAR, TE

- 742. Alkmaar.
- 832. Anna-Paulownapolder.
- 777. Broek-op-Langendijk.
- 449. Dirkshorn.
- 450. Heer-Hugowaard.
- 737. Den Helder.
- 453. Kolhorn c. a.
- 454. Krabbendam c. a.
- 455. Oosterend (Texel).
- 846. St Pancras.
- 456. Schagerbrug.
- 776. Noord- en Zuid-Scharwoude.
- 458. Schermerhorn.
- 892. Wieringen.

IN DE CLASSIS ENKHUIZEN, TE

- 459. Andijk.
- 460. Enkhuizen.
- 461. Hoorn.
- 462. Medemblik.
- 463. Opperdoes.
- 464. Urk.

IN DE CLASSIS EDAM, TE

- 465. Buiksloot.
- 466. Edam c. a.
- 467. Holysloot c. a.
- 468. Landsmeer.
- 469. Marken.
- 470. Monnikendam.

471. Nieuwendam.
472. Oostzaan.
473. Purmerend.
706. Zunderdorp.

**Particuliere Synode van
Zuid-Holland (noordel. gedeelte).**

IN DE CLASSIS 's GRAVENHAGE, TE

806. Delft.
844. 's Gravenhage.
478. 's Gravenzande.
942. Honselersdijk.
876. Leidschendam.
479. De Lier.
480. Loosduinen.
851. Maasdijk.
481. Monster.
740. Naaldwijk.
847. Pijnacker en Nootdorp.
707. Rijswijk.
918. Scheveningen.
486. Schipluiden.
487. Voorburg.
881. Wateringen.
488. Zegwaard c. a.

IN DE CLASSIS LEIDEN, TE

832. Boskoop.
515. Hazerswoude.
517. Hillegom.
518. Katwijk-aan-den-Rijn.
519. Katwijk-aan-Zee.
520. Koudekerk.
854. Leiden.
524. Leiderdorp.
909. Lisse.
813. Noordwijk-aan-Zee.
527. Rijnsburg.
528. Sassenheim.
529. Voorschoten.
905. Wassenaar.

IN DE CLASSIS WOERDEN, TE

530. Ter Aar.
531. Aarlanderveen.
532. Alphen-aan-den-Rijn.
722. Bodegraven.
803. Leimuïden en Kalslagen.
917. Nieuwerbrug.

536. Nieuwkoop.
537. Nieuwveen.
538. Noorden.
539. Oudshoorn.
541. Waarder.
721. Oude- en Nieuwe-Wetering.
545. Woerden.
772. Woubrugge.
546. Zevenhoven.
547. Zwammerdam.

IN DE CLASSIS GOUDA, TE

548. Bergambacht.
865. Gouda.
551. Haastrecht.
552. Krimpen-aan-de-Lek.
794. Lekkerkerk.
701. Moordrecht.
554. Nieuwerkerk-aan-den-IJssel.
848. Ouderkerk-aan-den-IJssel.
555. Oudewater.
556. Reeuwijk.
907. Schoonhoven.
559. Sluipwijk.
560. Waddinxveen.
553. Willige-Langerak.
765. Zevenhuizen.

**Particuliere Synode van
Zuid-Holland (zuidel. gedeelte).**

IN DE CLASSIS ROTTERDAM, TE

489. Berkel c. a.
490. Bleiswijk.
491. Capelle-aan-den-IJssel.
492. Charlois c. a.
494. Delfshaven.
871. Feijenoord.
944. De Hey-Tuindorp (Rotterdam).
493. Katendrecht.
497. Kralingen.
921. Kralingscheveer.
505. Rhoon.
873. Rotterdam.
817. Oud-Terbregge (Hillegersberg).

IN DE CLASSIS BUENOS-AYRES, TE

- Buenos-Ayres.
Tres Arroyos.
Rosario.

IN DE CLASSIS SCHIEDAM, TE

- 495. Hoek-van-Holland.
- 496. Hoogvliet.
- 834. Maasland.
- 500. Maassluis (A).
- 501. Maassluis (B).
- 502. Overschie.
- 503. Pernis.
- 504. Poortugaal.
- 726. Rozenburg c. a.
- 833. Schiedam.
- 935. Vlaardingen.

IN DE CLASSIS GORINCHEM, TE

- 713. Asperen.
- 874. Giessendam c. a.
- 867. Giessen-Oudkerk, Giessen-
Nieuwkerk.
- 729. Gorinchem.
- 565. Hardinxveld.
- 566. Langerak.
- 836. Leerdam.
- 569. Lexmond.
- 755. Meerkerk.
- 761. Noordeloos.
- 574. Ottoland.
- 572. Schoonrewoerd.
- 573. Vianen.

IN DE CLASSIS DORDRECHT, TE

- 815. Alblasserdam.
- 842. Dordrecht.
Antwerpen.
Brussel.
- 587. 's Gravendeel.
- 590. Hendrik-Ido-Ambacht.
- 937. Groote Lindt.
- 807. Molenaarsgraaf en Brandwijk.
- 591. Nieuw-Lekkerland.
- 933. Papendrecht.
- 595. Puttershoek.
- 598. Sliedrecht c. a.
- 602. Zwijndrecht.

IN DE CLASSIS BRIELLE, TE

- 702. Abbenbroek.
- 603. Den Bommel.
- 604. Brielle.
- 605. Hellevoetsluis.

- 845. Melissant.
- 606. Middelharnis.
- 607. Nieuw-Helvoet.
- 608. Ooltgensplaat.
- 609. Oostvoorne.
- 703. Ouddorp.
- 610. Rockanje.
- 614. Spijkenisse.
- 615. Stad-aan-'t Haringvliet.
- 616. Stellendam.
- 617. Zuidland.
- 618. Zwartewaal.

IN DE CLASSIS BARENDRECHT, TE

- 771. Barendrecht.
- 518. Bolnes.
- 588. Heerjansdam.
- 589. Heinenoord.
- 890. Klaaswaal.
- 593. Numansdorp.
- 824. Oud-Beijerland.
- 596. Ridderkerk.
- 597. Rijsoord c. a.
- 745. Strijen.
- 601. Westmaas.
- 512. IJselmonde.
- 580. Zuid-Beijerland.

**Particuliere Synode van
Zeeland.**

IN DE CLASSIS MIDDELBURG, TE

- 619. Arnhemuiden.
- 620. Domburg.
- 621. Gapinge.
- 732. Grijskerke.
- 624. Koudekerke.
- 625. St Laurens c. a.
- 626. Meliskerke.
- 914. Middelburg.
- 630. Oostkapelle.
- 792. Serooskerke.
- 633. Oost- en West-Souburg.
- 634. Veere.
- 882. Vlissingen.
- 637. Vrouwenpolder.
- 839. Westkapelle.

IN DE CLASSIS ZIERIKZEE, TE

- 638. Brouwershaven.
- 639. Bruinisse.

- 640. Colijnsplaat.
- 641. Haamstede.
- 642. Kamperland.
- 827. Nieuwerkerk (Duiveland).
- 643. Oosterland.
- 644. Scharendijke c. a.
- 645. Wissekerke.
- 646. Geersdijk.
- 648. Zierikzee.
- 799. Zonnemaire.

IN DE CLASSIS THOLEN, TE

- 649. Anna-Jacobapolder.
- 738. Bergen-op-Zoom.
- 650. Krabbendijke.
- 652. Poortvliet.
- 653. Rilland-Bath.
- 869. Tholen.
- 656. Oud-Vossemeer.

IN DE CLASSIS GOES, TE

- 657. Baarland.
- 789. Borssele.
- 868. Driewegen.
- 658. Kapelle-Biezeling.
- 659. Goes.
- 814. 's Gravenpolder.
- 660. Heinkensand.
- 661. Kruiningen.
- 662. Nieuwdorp c. a.
- 866. Wemeldinge.
- 663. Wolfaartsdijk.
- 664. Yerseke.

IN DE CLASSIS AXEL, TE

- 896. Axel.
- 841. Hoek.
- 667. Oostburg.
- 668. Schoondijke.
- 669. Terneuzen.
- 885. Zaamslag.

**Particuliere Synode van
Noord-Brabant en Limburg.**

INDECLASSIS'SHERTOGENBOSCHTE

- 872. Eindhoven.
- 675. Genderen c. a.
- 676. 's Gravenmoer.
- 901. Heerlen.
- 679. Helenaveen.
- 680. Helmond.
- 681. 's Hertogenbosch.
- 682. Heusden.
- 929. Maastricht.
- 934. Roermond.
- 684. Sprang.
- 766. Tilburg.
- 928. Treebeek.
- 689. Veen.
- 887. Venlo.
- 747. Vrijhoeven- en 's Grevelduin-
Kapelle.

IN DE CLASSIS ALMKERK, TE

- 686. Almkerk.
- 779. Andel.
- 674. Dussen.
- 780. Giessen en Rijswijk.
- 683. Meeuwen c. a.
- 685. Nieuwendijk.
- 688. Sleenwijk.
- 690. Waardhuizen c. a.
- 691. Werkendam.

IN DE CLASSIS KLUNDERT, TE

- 710. Breda.
- 693. Dinteloord c. a.
- 893. Drimmelen.
- 694. Fijnaart c. a.
- 723. Klundert.
- 697. Moerdijk.
- 796. Raamsdonk.
- 698. Willemstad.
- 699. Zevenbergen.

REGISTER.

A.

- Acta:** uitgave der —, art. 20.
Afgevaardigden: art. 2.
Agendum: vaststelling van het —, art. 8.
Algemeene Vergadering: rekening en verantwoording van de — in Indië, art. 54.
Archief: art. 94, bijl. XXIX; voorstel betreffende de —ven, art. 189.
Artikel XI: Rapport van Deputaten naar —, art. 203, bijl. LXVII en LXVIII; collecte naar —, art. 204, bijl. LXIX.
Artikel XIII: Rapport van Deputaten naar — der Kerkenordening, art. 183, bijl. LIII; voorstellen —, art. 186, bijl. LVII, art. 187, bijl. LVIII en B.

B.

- Bakker, Dr F. L.:** benoeming van — als „Zendingsadviseur”, art. 30, bijl. IV; art. 45.
Batavia: verzoek der Classis —, art. 33; betrekking met de Classis —, artt. 73, 87, bijl. XXV; Kerk van —, art. 83.
Beets, Dr H.: toespraak van —, art. 80, bijl. XVIIIc, art. 166.
Begroting: voorloopige —, art. 23.
Belijdenis: uitbouw der —, art. 139, bijl. XXXIX, *a* en *b*.
Belijdenisvragen: art. 132, bijl. XLIV; artt. 136, 159.
Benoemingen: artt. 202, 209.
Bentheim: verzoek van —, art. 56, bijl. X; Rapport examina —, art. 71.
Bezwaarschrift: van de Classis Dordrecht, art. 57, bijl. XI en XII; —en in zake Ds J. E. GOUDAPPEL, artt. 59, 65; — van G. J. PAUPTIT te Scheveningen, artt. 119 en 171, bijl. LII; — van de Kerk van Lange-slag, art. 206.
Biddag: Rapport der Classis 's Gravenhage over het uitschrijven van een —, art. 191, bijl. LIX.
Bierum: verzoek van de Kerk van —, art. 205.
Boekenfonds: Christelijk Javaansch —, art. 141, bijl. XLI.

- Brink, Ds H. C. van den:** Missive van — c.s., art. 157, bijl. XLV.
Buitenland: Kerken in het —, art. 68, bijl. XVII.
Buitenlandsche Afgevaardigden: verwelkoming van de —, art. 2; toespraken van de —, art. 25, bijl. II en III; art. 38, bijl. VI; art. 67, bijl. XV en XVI; art. 80, bijl. XVIIIc; art. 161.
Buitenlandsche Kerken: correspondentie met —, art. 69, bijl. C, XVIII en XIX.

C.

- Casemier, O:** besluiten omtrent —, art. 117.
Chineezen: Zending onder de —, art. 51.
Commissies van Advies: benoeming der —, art. 9.
Conferenties: bijwoning van —, art. 53.

D.

- Davidson, Prof. F.:** verwelkoming van —, art. 18.
Diaconieën: steunregeling voor de —, art. 102, bijl. XXXII.
Dijk, T. van: schrijven van —, art. 89; komst van —, art. 160.
Djocja: Opleidingsschool te —, art. 85, bijl. XXIII; art. 100, bijl. XXX.
Doopleden: uitsluiting van afwijkende —, art. 207, bijl. LXX.
Doopvragen: te stellen aan niet-leden der Geref. Kerken, art. 208, bijl. LXXI.
Drankbestrijding: Missive van de Commissie voor —, art. 200.

E.

- Echtscheiding:** Rapport —, artt. 74, 90 en 91, bijl. XXVI.
Emeritaatstraktement: van Ds J. H. HOUTZAGERS, art. 184, bijl. LV; — van Dienaren des Woords in Indië, art. 185, bijl. LVI.
Evangelisatie: art. 92, bijl. XXVII.

F.

Finantiën: regeling van de — der Synode, artt. 10, 79, — der Zending, art. 142, bijl. XLII.

G.

Getuigenis: uitgaan van een —, art. 194, bijl. LXI.

Geus, Ds A. de: toespraak van —, art. 212.

Gezangen: herziening en uitbreiding van den bundel —, art. 157, bijl. XLIV en XLV.

Glindhorst, De: verzoek om een collecte voor —, art. 195.

Gouda: voorstellen der Kerk van — betreffende Sacramentsbediening, art. 128, bijl. XXXVII.

Grensregeling: — Witmarsum, art. 61, bijl. XIII en XIV; — Roden en Hoogkerk, art. 192; — Winsum en Wommels, art. 192.

H.

Hongarije: telegram uit —, art. 17.

Honig, Prof. Dr A. G.: toespraak van —, art. 213.

Hoogleeraren: Rapport van de — der Theol. School en Theol. Fac. der V. U., art. 199, bijl. LXVI.

Houtzagers, Ds J. H.: nadere verklaring betreffende het bepaalde bij de emeriteering van —, art. 184, bijl. LV.

J.

Joden: Rapport der Deputaten voor de Zending onder de —, art. 72.

K.

Keucheniusschool: art. 84, bijl. XXII.

Klaarhamer, Ds J. P.: jubileum van —, artt. 6, 26.

Kolthoff, Ds E.: toespraak van —, art. 38, bijl. VI.

Koningin: telegram van gelukwensch aan H. M. de —, art. 106; antwoord van H. M. de —, art. 112; adres van gelukwensch aan H. M. de — door Deputaten voor de correspondentie met de Hooge Overheid, art. 165, bijl. XLIX.

Krankengemeente: art. 86, bijl. XXIV, XXIVa; art. 98.

Kweekschool: Christelijke Hollandsche Inlandsche — te Solo, art. 124, bijl. XXXV.

L.

Langeslag: bezwaarschrift van de Kerk van —, art. 206.

Leerboek: Rapport —, art. 104, bijl. XXXIII.

Legerpredikanten: Rapport —, art. 163, bijl. XLVI.

Liturgie: Rapport —, art. 132, bijl. XLIV, artt. 138, 155, 156, 157, 158.

M.

Militairen: geestelijke arbeid onder de —, art. 164, bijl. XLVII en XLVIII.

Moderamen: verkiezing van het —, art. 3; Rapport van het — der Generale Synode van Leeuwarden, artt. 22, 60, bijl. I, Ia, Ib.

Moor, Dr J. C. de: sluitingsrede van —, art. 211.

N.

Nederlandsch-Indië: Kerken in —, art. 87, bijl. XXV.

Netelenbos, Ds L.: verwelkoming van —, art. 24.

Nieuw-Beets: verzoek van — om preekbundel Heid. Catech., art. 34.

O.

Odd-Fellows: Independent Order of —, art. 143, bijl. XLIII; verklaring van Prof. Dr H. H. KUYPER betreffende het beslotene in zake de —, art. 188.

Overheid: Deputaten voor de correspondentie met de Hooge —, art. 196, bijl. LXII en LXIII; wenschen aan de —, art. 197, bijl. LXIV.

P.

„Pandita“: assistentie bij de peremptoire examina van den —, art. 47.

Percentage-cijfers: herziening der —, art. 193, bijl. LX.

Persverslag: verzorging van het —, art. 7.

„Pesapen“: Zendingsterreintje —, art. 55, 82, bijl. XXI.

Ploos van Amstel, Wed van Ds E. Th.: verzoek ten behoeve van —, art. 174.

Post, Ds J. S.: schrijven van —, art. 153.

Post-, Telegraaf- en Telefoonpersoneel: schrijven der Internationale van —, art. 147.

Protest: — van M. VAN MERSBERGEN te Meeuwen, art. 118; — van Prof. Dr A. A. VAN SCHELVEN, art. 130; — van G. A. DE VRIES te 's Gravenhage, art. 115, 144, 152; — van Mej. J. VAN DER WEEL-WISSE te Ritthem, art. 145; — van de Kerk van Rottevalle, art. 169, bijl. L; — van L. J. VAN MALSSSEN te Culemborg, art. 173; — van J. J. C. VAN DER GRAAFF te Arnemuiden, art. 177; — van J. DE LANGE te Leiderdorp, art. 178; — van A. DE KOCK te Herwijnen, art. 179; — van P. VAN DE GEVEL te Haarlem, art. 190.

R.

Rapporten: meerdere exemplaren van —, art. 35; publiceeren van —, artt. 154, 209.

Ravasz, Dr L.: toespraak van Bisschop —, art. 67, bijl. XV.

Roepende Kerk: aanwijzing der —, art. 21.

S.

Schelven, Prof. Dr A. A. van: verzoek betreffende Zuid-Afrika, van —, art. 129.

Sebestyén, Prof. Dr J.: toespraak van —, art. 67, bijl. XVI; art. 161.

Silvolde-Gendringen: steunaanvraag der Kerk van —, art. 146.

„Singuliere gaven“: nadere verklaring van —, art. 39, bijl. VII.

Soemba: Rapport der Deputaten van —, art. 27; Opleidingsschool op —, art. 50, bijl. IX.

Soerabaja: Kerk van —, art. 55.

Solo: Christelijke Normalschool te —, art. 140, bijl. XL.

Sommige Plaatsen: art. 46.

T.

Theologische School: Rapport van Curatoren der —, art. 131, 176, 198, bijl. LXV.

Traktementen: verbetering van de — der predikanten, art. 93, bijl. XXVIII en XXVIIIa.

V.

Verstrooide Gereformeerden: Rapport van de Deputaten voor de —, art. 40, bijl. VIII.

Visitatie: Rapport der — op Midden-Java, art. 123, bijl. XXXIV.

Vrije Universiteit: Rapport der Deputaten voor de oefening van het verband met de Theologische Faculteit der —, art. 170, bijl. LI.

Vrouwenkiesrecht: art. 127, bijl. XXXVI.

W.

Wittenberg: verzoek om afvaardiging naar —, art. 37.

Z.

Zendende Kerken: contact van de Deputaten der Generale Synode voor de Zending met de —, art. 28.

Zending: huishoudelijke kosten van de Deputaten der Generale Synode voor de —, art. 29; —sblad art. 32, bijl. V; —sorde, wijzigingen in de —, art. 48, bijl. A; —sorde, Deputaten naar art. 4 der —, art. 49, 88; —sstudieraad, art. 52; —sbibliotheek op Java en Soemba, art. 54; —sorde, uitlegging van art. 14 der —, art. 101, bijl. XXXI; instructie voor de quaestoren der —, art. 125; —sconsulaat, art. 126; —sdeputaten, art. 167; afdoening van „lopende zaken“ en van wat nu niet kon worden beslist, betreffende de —, art. 168.

Zuid-Amerika: collecte voor Kerken in —, art. 36.

Zuidema, J. P.: toespraak van —, art. 107.

Zwemer, Dr S. M.: brief van —, art. 12, 81, bijl. XX.

CORRIGENDA.

- Bladz. 73, Artikel 54, regel 2 moet achter *Java* ingevoegd *en Soemba*.
„ 78, Artikel 68, regel 2 en in margine moeten vervallen de woorden:
Nederlandsch-Indië en.
„ 83, Artikel 84: *Hoofd 23* moet zijn *Hoofd 13*.
„ 86, Artikel 90, regel 2: 72 moet zijn 74.
„ 97, Artikel 124: *Hoofd 13 c* moet zijn *Hoofd 13 I c*.
„ 127, Artikel 197: *L 13—27* moet zijn *L 18—27*.

INHOUD.

	Blz.		Blz.
Acta	5—140	Bijlage XXXVII	234—235
Agendum	13— 61	„ XXXVIII, XXXVIIIa en	
Bijlage A	141—145	XXXVIIIb	235—236
„ B	146—149	„ XXXIX, XXXIXa en	
„ C	149	XXXIXb	237—239
„ I, Ia en Ib	150—152	„ XL	239
„ II en III	153—155	„ XLI	239—240
„ IV	155—157	„ XLII	240—244
„ V	158	„ XLIII	244—249
„ VI	158—160	„ XLIV	249—260
„ VII	160	„ XLV	260—263
„ VIII	161—163	„ XLVI	263—265
„ IX	163—164	„ XLVII	266—268
„ X	164	„ XLVIII	268—269
„ XI	165—167	„ XLIX	270
„ XII	167—169	„ L	270—271
„ XIII	169—170	„ LI	271—272
„ XIV	170—171	„ LII	272—284
„ XV	171—172	„ LIII	285—287
„ XVI	172—176	„ LIV	288
„ XVII	177—178	„ LV	288—290
„ XVIII, XVIIIa en XVIIIb	178—185	„ LVI	290
„ XVIIIc	186—188	„ LVII	290—295
„ XIX	188—191	„ LVIII	295
„ XX	192	„ LIX	295—296
„ XXI	193	„ LX	296—297
„ XXII	193—194	„ LXI	297—299
„ XXIII	194—195	„ LXII	299—300
„ XXIV en XXIVa	195—200	„ LXIII	300—301
„ XXV	201—202	„ LXIV	301—304
„ XXVI	202—204	„ LXV	304—310
„ XXVII	204—210	„ LXVI	310—311
„ XXVIII en XXVIIIa	210—213	„ LXVII	311—316
„ XXIX	213	„ LXVIII	316—317
„ XXX	213—214	„ LXIX	317—318
„ XXXI	214—215	„ LXX	318—319
„ XXXII	215—216	„ LXXI	319—320
„ XXXIII	216—218	Lijst van Kerken	321—329
„ XXXIV	218—225	Register	331—333
„ XXXV	225—226	Corrigenda	334
„ XXXVI	227—234	Inhoud	335